

Zakaj reforma skupne kmetijske politike

V začetku junija 2018 je bil objavljen predlog zakonodaje, ki posodablja skupno kmetijsko politiko (SKP).

str. 3

Naj se prislunne težavam kmetov

Člani odborov in komisij pri KGZS so obravnavali vrsto težav, ki tarejo slovensko kmetijstvo.

str. 4

Le s povezovanjem do boljšega trženja

Jože Božič, predsednik območne enote Brežice

str. 5

»Ta bi še hudiča spekel«

Tokrat predstavljamo mladega prevzemnika Damjana Kernežo, ki kmetuje v vasi Novi Lazi na Kočevskem.

str. 16

Sedanje proračunsko obdobje skupne kmetijske politike se preveša v zadnjo tretjino in ugotavljamo lahko, da je nekaj ukrepov, ki so 'poživili' podeželje. Mednje prav gotovo sodi ukrep mladi prevzemniki. Odločitev za poklic kmeta ni lahka, saj postaja vse bolj zahteven, potrebno je široko znanje, delovnik pa traja v sezoni od zore do mraka in še čez. Zato nas veseli, da smo skozi ukrep mladi prevzemniki, olajšali razvoj več kot 3.400 kmetij v Sloveniji. Dobro je tudi, da je ta izziv podeželja zaznan tudi širše, saj je mladim na podeželju posvečen letošnji sejem v Gornji Radgoni. »Na mladih kmetih podeželje stoji, je geslo letnega in le s sodelovanjem kmetov, politike in stroke bo slovensko podeželje obdelano in poseljeno. (tekst: Ma.P., foto: Arhiv KGZS)

Na obzorju je sedmo leto suhih krav

V prvih dneh junija smo dočakali predlog Komisije EU večletnega finančnega okvira 2021–2027, ki določa financiranje in glavne usmeritve skupne kmetijske politike (v nadaljnjem besedilu: SKP). Predlog v vsebinskem smislu zopet prinaša reformo SKP in se odziva na trenutne in predvidene izzive, ki skrbijo evropske kmete in živilski sektor na področju zagotavljanja pridelave hrane.

Med devet ciljev, ki jih predstavljamo v kratkem povzetku objavljenih dokumentov na eni od naslednjih strani, reforma na prvo mesto uvršča vzdržne dohodke kmetom ter odpornost kmetij in povečanje konkurenčnosti. Kljub pomembnemu deležu, ki jih imajo ukrepi SKP na dohodkovni položaj kmetov, se višina sredstev po predlogu za Slovenijo niža. Po predlogu Komisije bi se Sloveniji glede na sedanje obdobje znižala sredstva za neposredna plačila za 3,9 % ter skoraj 15 % za področje razvoja podeželja. Ker gre v tem primeru za sedemletno finančno obdobje, to pomeni, da bo obseg sredstev za financiranje Programa razvoja podeželja (PRP) prihranjen za skoraj enako vsoto, kot ga sedaj prejme v enem letu. Sredstva za oba stebra SKP se nižajo po vsej Evropi v podobnem deležu. Slovenija je ena redkih držav EU, ki je zaradi razvojne zaostalosti in velikega dela območij z omejenimi dejavniki ter bogate naravne dediščine,

ki jo želi ohranjati na račun razvoja intenzivnega kmetijstva, v PRP rezervirala 45 % sredstev (skupaj s 25-odstotnim nacionalnim sofinanciranjem celo 50 %). Povprečje EU-28 realno prikaže povsem drugo dejstvo, saj so države članice skozi PRP podpirale svoje kmetijstvo v 24,3-odstotnem deležu.

Sprevidano dejstvo, ki mora skrbeti slovenske kmete in aktualno slovensko politiko ter vse davkoplačevalce, je, da so stare države EU z razvitim kmetijstvom ter večje prejemnice sredstev imele iz skupnih skladov do sedaj skoraj dve tretjini sredstev za izvajanje ukrepov skupne kmetijske politike v neposrednih plačilih, kjer je rez manjši. V naslednjih mesecih bodo vsebinska in finančna pogajanja doma in v Bruslju zelo trda. Poleg višine razpoložljivih sredstev bo potrebno vložiti veliko časa v pripravo obveznega strateškega načrta, v katerem si bomo sami zapisali, s katerimi ukrepi in na kakšen način bomo izpolnili zahtevne pogoje za črpanje okrnjenih sredstev.

Na preizkusu bo tudi država Slovenija, ki bi ob nižjih evropskih sredstvih zaradi pomena obstoja kmetov in povečanja odpornosti slovenskega kmetijstva povečala svoj delež.

Več na strani 3.

Anton Jagodic, KGZS

Preverite ponudbo kmetij na svojem pametnem telefonu!

Brezplačna aplikacija za Android

Google play

KUPUJMO DOMAČE!

KGZS

www.kupujmodomace.si

Strokovna gradiva na spletu
www.KGZS.si

Naročite se na zbornične e-novice
www.KGZS.si

Želimo vlado s poslušom za kmeta

CVETKO ZUPANČIČ

predsednik KGZS

Spoštovani, glede na naravo smo že dobro vstopili v poletni čas, čeprav se na koledarju poletje sploh še ni uradno začelo. Tudi na splošno nas prevevajo poletni občutki, kajti vsa letina in s tem delovna opravila so zgodnejša kot običajno.

Tudi vreme prehiteva, saj so temperature že prav poletne. A takšno vreme s sabo prinaša tudi negativne stvari, kot so številne nevihte, viharji in toča. Posledice lahko vidimo vsak dan. Ne samo, da iz dneva v dan narašča škoda v kmetijstvu, veliko jo je tudi na poslopih in drugi infrastrukturi.

Sedaj že lahko rečemo, da ne mine leto brez naravne nesreče, kar še posebej občutimo kmetje.

Kako se spopasti s tem, kako najti pravo rešitev? Zagotovo bo zelo pomembno, kakšno vlado bomo dobili. Poleg drugih nalog se bo namreč morala znati spoprijeti tudi z vsemi izzivi današnjega časa.

Potrebujemo vlado, ki bo imela čut in razumevanje za kmeta, ko se bo ponovno znašel v nesreči. In bojim se, da bo glede na podnebne spremembe teh nesreč vse več. Prav tako si želim, da bo vlada razumela, da slovenski kmet potrebuje dodatna sredstva za obstoj in razvoj. Na to naj se spomni, ko se bo pogajala v Bruslju za razdelitev sredstev iz skupne kmetijske politike za obdobje od 2021 do 2027, in ko se bo začelo koriščenje teh sredstev. Naj imamo takšno vlado, ki ve, da so domača pridelava hrane in obdelanost ter urejenost podeželja pravi nacionalni interesi vsake države. In da bo vedno prisluhnila kmetu takrat, ko bo opozoril na težko stanje v kmetijstvu in gozdarstvu.

Na KGZS ne bomo stali ob strani, saj bomo zahtevali od države, da se kmetijstvo ohrani in razvija tudi v prihodnje.

Drage članice in člani, želim vam poletje s čim manj pretresi in negativnih vremenskih presenečenj. Zapomnite si poletje po zadovoljstvu in uspešnosti, vsi tisti, ki si boste privoščili dopust, pa ga preživite lepo in prijetno.

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 147, junij 2018 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjka ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, spletna stran: www.kgzs.si • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: arhiv KGZS • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • KGZS ne odgovarja za oglasno vsebino. Tisk: Salomon, d.o.o. • Naklada: 80.000 izvodov • ISSN 1581-9027, spletna izdaja ISSN 2536-2119

Povrnitev trošarine za gorivo za leto 2017

Do konca junija je še čas, da uveljavite povračilo trošarine za gorivo, ki ste ga porabili lani na kmetiji. Vrača se 70 odstotkov zneska povprečne trošarine za dizel gorivo. Upravičenci do vračila dela trošarine za leto 2017 so vlagatelji, ki so imeli 30. junija 2017 v uporabi toliko gozda in kmetijskih zemljišč po posameznih vrstah dejanske rabe (GERK), da skupna normativna poraba znaša vsaj 540 litrov oz. vsaj 150 litrov za gozd. Podatke o zemljiščih pridobi finančna uprava po uradni dolžnosti.

Zahtevek za vračilo trošarine je treba vložiti na predpisanem obrazcu TRO-A, ki je na voljo na spletnih straneh finančne uprave www.fu.gov.si, v strojnih krožkih in na enotah javne službe kmetijskega svetovanja.

Poleg na oddelkih za trošarine se zahtevek lahko vloži (osebno ali pošlje po pošti) tudi v finančnih pisarnah (bivši davčni uradi), ki so praviloma v istem kraju kot sedež upravne enote.

Zahtevek se vloži na podlagi originalnih računov za kupljeno gorivo na bencinskih servisih ali pa računov za strojne storitve, na katerih sta navedeni količina porabljenega goriva in izjava izvajalca storitve, da za navedeno gorivo ne bo sam uveljavljaval povrnitve trošarine. Računov se ne prilaga, na vlogo se vpiše le število računov, ki so osnova za povrnitev. Za podrobnejše informacije se lahko obrnete na vašo izpostavo javne službe kmetijskega svetovanja.

mag. Marjan Dolenšek

Pomembni dogodki v prihodnjih mesecih

Kdaj?	Kaj? / Kje?
24. junij	32. državne in 11. mednarodne kmečke igre / Tabor
14. julij	Dan tehnike / Kmetiji Jurečič in Turk (Veliko Mraševo in Brod pri Podbočju)
25. do 30. avgust	Sejem AGRA / Gornja Radgona
22. julija	Kmečki praznik skupnosti južnokoroških kmetov in kmetov / v Galiciji pri Podkanjskem slapu/Wildensteiner Wasserfall. (Naslov: Wildenstein/Podkanj 54, 9132 Gallizien/Galicija).

Nekateri pomembni roki v prihodnjih mesecih

Do kdaj?	Kaj?
30. junij	Oddaja zahtevkov za povrnitev trošarine
Do objave o zaprtju	Rok za oddajo vlog na 2. JR za ukrep Odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih
18. julij	Rok za oddajo vlog na 9. JR za ukrep 4.1 - Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva za l. 2018, namenjene prilagoditvi kmetijskih gospodarstev na podnebne spremembe
31. avgust	Rok za oddajo vlog na 1. javni razpis za naložbe v tehnološke posodobitve namakalnih sistemov
31. avgust	Rok za oddajo vlog na 2. JR za podukrep 4.3: Podpora za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, posodabljanjem ali prilagoditvijo kmetijstva in gozdarstva, operacija: gradnja namakalnih sistemov
12. september	Rok za oddajo vlog na 4. JR za podukrep 4.2 - Podpora za naložbe v predelavo, trženje oziroma razvoj kmetijskih proizvodov

Zbral: Ma. P.

Obvezno individualno svetovanje za ukrepa KOPOP in EK

Ob vstopu v ukrep Kmetijsko okoljsko podnebnih plačil (KOPOP) ste se upravičenci zavezali, da boste v prvih treh letih trajanja obveznosti najmanj enkrat uporabili storitev svetovanja (za KMG, ki ste v KOPOP vstopili v letu 2015, je bilo to obdobje podaljšano na štiri leta).

Prav tako ste se vključeni v ukrep Ekološko kmetovanje (EK) ob vstopu v ukrep obvezali, da boste storitev svetovanja uporabili vsaj enkrat v obdobju petletnega trajanja obveznosti.

Z javnima naročiloma je bila izvedba teh svetovanj dodeljena Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije in KGZS – kmetijsko-gozdarskim zavodom.

Svetovanje je za vse vključene v ukrep KOPOP in EK brezplačno.

Kmetijski svetovalci pri KGZS so na kmetijskih gospodarstvih že pričeli z izvajanjem teh svetovanj in jih morajo v okviru teh javnih naročil zaključiti do 31. decembra 2018. Za KMG, ki so vključena hkrati v ukrepa KOPOP in EK, je potrebno svetovanje izvesti ločeno za vsak ukrep (ne na isti dan).

O izvedbi svetovanja na vašem KMG vas bodo obvestili kmetijski svetovalci in se z vami dogovorili za termin izvedbe svetovanja. Lahko pa se za izvedbo svetovanja pri vašem kmetijskem svetovalcu prijavite tudi sami.

Prosimo vas, da za izvedbo svetovanja pripravite vso dokumentacijo, povezano z ukrepom KOPOP ali EK (oddane zbirne vloge, odločbe, morebitni zapisniki o pregledu na kraju samem, analize tal in gnojilne načrte, če gnojite z mineralnimi gnojili, zapisnik kontrole EK ...), predvsem pa, da uredite in pripravite evidence, ki jih vodite na KMG, ter pripravite osebni dokument.

Kot nosilec/ka imate možnost, da lahko za prisotnost pri individualnem svetovanju pooblastite drugo opravilno sposobno osebo (pravne osebe lahko pooblastijo zaposlenega na KMG). V tem primeru morate podpisati dva izvoda navadnega pooblastila, ki ga pooblaščenec obvezno predloži svetovalcu ob izvedbi individualnega svetovanja na KMG.

V skladu s Katalogom kršitev, zavrnitev in ukinitvev plačil se vam v primeru, da v času trajanja obveznosti (glejte prvi odstavek) ne boste uporabili storitve svetovanja, znesek plačila zniža do 100 %.

Dodatne informacije lahko dobite na vaši izpostavi kmetijske svetovalne službe.

J. D.

PROGRAM RAZVOJA PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Spremembe pri konoplji

Pravilnik o pogojih za pridobitev dovoljenja za gojenje konoplje in vrtnega maka (Uradni list RS, št. 40/11, 36/15 in 33/18) je letos spremenjen v zadevi podaljšane roka prijave setve in velikosti najmanjše površine. Podaljšani rok in zmanjšana površina pod konopljo veljata samo za ekološke kmetovalce, za konvencionalne kmetovalce veljajo stara pravila (prijava do 10. maja vsako leto in najmanjša površina pod kulturo 0,1 ha). Ostali postopki in navodila za pridelovalce konoplje (*Cannabis sativa L.*) in maka (*Papaver somniferum L.*) ostajajo enaki.

Maja Klemen Cokan

Zakaj reforma skupne kmetijske politike

V začetku junija 2018 je bil objavljen predlog zakonodaje, ki posodablja skupno kmetijsko politiko (SKP).

Anton Jagodic, KGZS
anton.jagodic@kgzs.si

Skupna kmetijska politika (SKP) od leta 1962 izpolnjuje svoj prvotni cilj, tj. zagotavljanje dohodkovno podporo kmetom ter s tem preskrbo s kakovostno, varno in cenovno dostopno hrano za evropske državljanke. Podnebne spremembe, nestanovitne cene, politična in gospodarska negotovost, odsejanje s podeželja in vse večji pomen svetovne trgovine zahtevajo od kmetov, da se nenehno prilagajajo spreminjajočim se okoliščinam. SKP je na čelu prehoda na bolj trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri. Ustvariti mora ugodne pogoje za odpornost sektorja proti zunanjim pritiskom ter podpreti pridobivanje ustreznega dohodka in dostojnega življenja kmetov. Ker na podeželskih obmo-

ni? Predlog omogoča državam članicam lastno izbiro poti do skupnih ciljev in hkrati odziv na specifične potrebe svojih kmetov, podeželskih skupnosti in družbe kot celote. Države članice bodo lahko orodja prilagodile svojim specifičnim potrebam ter v celovitem strateškem načrtu SKP opisale, kako nameravajo to narediti. Vseboval bo opredelitev strategije in razlago, kako bodo ukrepi v okviru obveznih prispevali k izpolnjevanju teh ciljev. Vsak strateški načrt SKP bo morala predhodno odobriti Evropska komisija, s čimer bo zagotovila, da je načrt skladen s splošnimi cilji EU, da ohranja skupno naravo politike ter ne izkrivlja enotnega trga ali pretirano obremenjuje upravilencev ali uprav.

Kaj pa mladi kmetje

Države članice bodo morale vsaj 2 % nacionalnih dodeljenih sredstev za neposredna plačila rezervirati posebej za podporo mladim kmetom na začetku poklicne poti, bodisi v obliki dodatnega plačila poleg njihovega osnovnega dohodka bodisi v obliki nepovratnih sredstev za vzpost-

podnebnje: zajemali bodo vprašanja podnebnih sprememb, naravnih virov, biotske raznovrstnosti, habitatov in krajin. Visoka raven zastavljenih ciljev na področju podnebnja, okolja in biotske raznovrstnosti bo zagotovljena na različne načine. Novi sistem „pogojenosti“ bo vse dohodkovne podpore kmetom (in drugih plačil, vezanih na površino ali živali) povezoval z uporabo okolju in podnebju prijaznih kmetijskih praks. S podporo, pogojeno z višjimi standardi, se izboljšajo pravila sedanje SKP. Novi sistem tako imenovanih „ekoshem“, ki se financirajo iz nacionalnih sredstev za neposredna plačila, bo za države članice obvezen, za kmete pa bo prostovoljen. Ekosheme bodo morale obravnavati okoljske in podnebne cilje SKP na načine, ki bodo dopolnjevali druga ustrezna orodja, in morale bodo preseči zahteve, ki so že določene v okviru pogojenosti. Države članice bodo morale vsaj 30 % svojega proračuna za razvoj podeželja nameniti ukrepom v zvezi z okoljem in podnebjem. Sredstva za razvoj podeželja se bodo uporabljala za podporo podnebnju in okolju prijaznim ukrepom, zlasti t. i. kmetijsko-okoljsko-podnebnim obveznostim, ki jih bodo države članice ponovno obvezane ponuditi, za kmete pa bodo prostovoljni. Iz proračunov za razvoj podeželja se lahko financirajo številni drugi ukrepi, na primer OMD plačila, ekološko kmetovanje, prenos znanja, okolju prijazne naložbe, inovacije in sodelovanje.

Evropski parlament in Svet. Pričakujemo hiter dogovor o celotnem dolgoročnem proračunu EU in njegovih sektorskih predlogih. Če bi bil dogovor o naslednjem dolgoročnem proračunu dosežen v letu 2019, bi bil zagotovljen nemoten pre-

hod med sedanjim dolgoročnim proračunom za obdobje 2014–2020 in novim proračunom ter s tem predvidljivo in neprekinjeno financiranje v korist vseh. V vsaki državi članici pa bo veliko dela namenti usklajevanju, da bodo prišli do dobrih rešitev za prihodnje ukrepe SKP.

Storjen je nov korak v smeri vzpostavitve nove SKP. Sedanja generacija pogajalcev in administracije v Sloveniji se bo na dolgi poti do končne vzpostavitve ukrepov v RS srečala z vrsto nepredvidljivih situacij, nasprotujočih si predlogov, želja in zahtev. Kmetje bomo povedali svoje zahteve in pričakovanja, saj smo del tega postopka, in po EU normah se bo MKGP moralo o vsaki pomembni odločitvi posvetovati z zainteresiranimi deležniki na področju kmetijstva, torej tudi s KGZS.

Veliko nezadovoljstvo KGZS zaradi znižanja višine sredstev za RS

Predlog komisije za Slovenijo predvideva, da bi se glede na sedanje obdobje znižala sredstva za neposredna plačila za 3,9 odstotka ter skoraj 15 odstotkov za razvoj podeželja. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je zaskrbljena zaradi takega znižanja. Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije ocenjujemo, da je znižanje sredstev za Slovenijo previsoko in ne odraža pričakovanih reforme SKP, saj ne zagotavlja doseganja ciljev na področju kmetijstva. Ker gre znova za večji poseg v pričakovane dohodke kmetov, ob katerem se bo od njih zahtevalo več, je ogrožena stabilnost celotne panoge. KGZS se zaradi zniževanja sredstev za neposredna plačila boji, da bo imelo to za posledico dodatno opuščanje obdelovanja kmetijskih zemljišč, še bolj pa je zaskrbljena zaradi izrazitega znižanja sredstev za razvoj podeželja. Sicer je svet KGZS 26. februarja 2018 ob obravnavi sporočila komisije EU o prihodnji SKP že zahteval od Vlade Republike Slovenije, da mora v pogajanjih na ravni Evropske unije zagovarjati skupno financiranje SKP in zadosten proračun EU za to področje – vsaj v sedanjem dejanskem obsegu. Če pa ne, se mora delež slovenskih sredstev povečati, kar KGZS pričakuje od nove vlade.

čjih živi več kot 50 % prebivalstva EU, je potrebno zagotoviti, da podeželje ostane privlačen in živahen življenjski prostor v smislu rasti in delovnih mest, infrastrukture, mobilnosti in osnovnih storitev.

Pravičnejša porazdelitev plačil

V predlogu Komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027 je SKP namenjenih 365 milijard evrov (v tekočih cenah). To ustreza povprečnemu deležu 28,5 % vseh proračunskih sredstev EU za obdobje 2021–2027.

Kako bodo ti cilji doseže-

Pravičnejša porazdelitev plačil

Vsaka država članica mora uporabiti strožje opredelitev pri zagotavljanju, da podporo prejmejo samo pravi kmetje. Neposredna plačila bodo ostala bistven del politike, saj je za pameten in odporen kmetijski sektor treba podpreti dohodke kmetov. Komisija predlaga zmanjšanje plačil od 60.000 evrov na kmetijo dalje in obvezno določitev zgornje meje za plačila nad 100.000 evrov na kmetijo. Pri tem bodo stroški dela v celoti upoštevani.

vitev kmetijskih gospodarstev. Najvišji znesek pomoči za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov in zagon poslovnih sistemov v PRP se bo v EU uredbi s 70.000 povečal na 100.000 evrov. Mladi kmetje bodo iz skladov za razvoj podeželja še naprej prejeli podporo za naložbe in prenos znanja ali usposabljanje. Državam članicam bo dovoljeno, da vzpostavijo finančne instrumente, ki podpirajo obratna sredstva za mlade kmete.

Okoljski in podnebni ukrepi

Trije od devetih posebnih ciljev SKP bodo zadevali okolje in

Okoljski in podnebni ukrepi

Določeni proizvodni sektorji v težavah bodo lahko prejeli dodatno podporo za izboljšanje njihove konkurenčnosti, trajnosti ali kakovosti, seznam sektorjev ostaja isti.

Kako bo nova SKP v pomoč kmetom pri soočanju s krizami in tveganji? Sedanja SKP že podpira kmete pri soočanju z negotovostjo v njihovem poklicu, in sicer v obliki neposrednih plačil, tržnih ukrepov in podpor za orodja obvladovanja tveganj ter usposabljanj in naložb v okviru razvoja podeželja.

Kaj sledi?

O predlogu komisije EU se bodo v naslednjih mesecih izrekale vse EU inštitucije, torej tudi

Cilji prihodnje SKP za obdobje 2021–2027

Prihodnja SKP se bo osredotočila na devet splošnih ciljev, ki odražajo gospodarski, okoljski in socialni pomen te politike:

- podpora za vzdržne dohodke in odpornost kmetij po vsem ozemlju EU za večjo prehransko varnost;
- krepitev tržne usmerjenosti in povečanje konkurenčnosti, tudi z večjim poudarkom na raziskavah, tehnologiji in digitalizaciji;
- izboljšanje položaja kmetov v vrednostni verigi;
- prispevanje k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje ter k trajnostni energiji;
- spodbujanje trajnostnega razvoja in učinkovitega upravljanja naravnih virov, kot so voda, tla in zrak;
- prispevanje k varstvu biotske raznovrstnosti, krepitev ekosistemskih storitev ter ohranjanje habitatov in krajin;
- privabljanje mladih kmetov in spodbujanje razvoja podjetij na podeželskih območjih;
- spodbujanje zaposlovanja, rasti, socialne vključenosti in lokalnega razvoja na podeželskih območjih, vključno z biogospodarstvom in trajnostnim gozdarstvom;
- izboljšanje odziva kmetijstva EU na potrebe družbe po hrani in zdravju, vključno z zdravim, hranljivo in trajnostno hrano, ter dobrobiti živali.

Spodbujanje znanja, inovacij in digitalizacije v kmetijstvu in na podeželskih območjih je obvezni sestavni medsektorski cilj.

Naj se prisluhne težavam kmetov

Člani odborov in komisij pri KGZS so obravnavali vrsto težav, ki tarejo slovensko kmetijstvo.

Alberta Zorko, KGZS
alberta.zorko@kgzs.si

dr. Dušica Majer, KGZS
dusica.majer@kgzs.si

Člani Komisije za vodovarstvena območja (VVO) so se konec marca 2018 sestali v Bohovi na žedruzi izredni seji komisije v tem mandatu. Glavni namen sestanka je bil pregled aktivnosti in doseženih rezultatov dela v zadnjem letu ter nato predstavitev stanja na novinarski konferenci, ki jo je ob Dnevu voda organizirala KGZS takoj po sestanku.

Branko Grad, predsednik Komisije za VVO, je predstavil pregled aktivnosti Komisije za VVO. Poudaril je, da pri reševanju težav kmetov, ki kmetujejo na VVO, ni bilo po letu 2015 nobenega napredka. Izrazil je razočaranje nad neodzivnostjo pristojnih na MKGP in MOP in povedal, da Komisija za VVO v zadnjem letu ni uspela rešiti nobenega odprtega vprašanja.

Po obsežni razpravi so se člani Komisije dogovorili, da aktivnosti dela Komisije in nerešeno problematiko natančno predstavijo na novinarski konferenci, ki je sledila sestanku. Dogovorili so se, da bodo takoj po oblikovanju nove Vlade RS zahtevali razgovor s pristojnima ministroma, na katerem bodo vztrajali pri zahtevi spremembe 79. člena Zakona o vodah oziroma pri sprejemu posebnega zakona za kmete, ki kmetujejo na VVO.

Opozorili bodo tudi na dejstvo, da bodo kmetje zaradi popolne ignorance kmetijske politike do kmetovanja na VVO in s tem povzročeni stroški opustili obvezno ozelenitev tal preko zime, saj so stroški ozelenitve preko 500 evrov na hektar.

Kot nujni del reševanja vprašanja kmetovanja na VVO bodo

zahtevali dodatna nadomestna kmetijska zemljišča, saj kmetije na VVO propadajo in bodoči možni prevzemniki zaradi zahtev vodovarstvenega režima in omejevanja proizvodnje odhajajo s kmetij.

SKP mora upoštevati težje pogoje kmetovanja

Strokovni odbor (SO) za rejo drobnice in gojeno divjad v oborah pri KGZS se je v aprilu 2018 sestel že petič. Člani SO so v okviru sestanka razpravljali o ukrepih PRP 2014–2020. Ponovno so izpostavili ukrep dobrobit živali (DŽ) paša drobnice, podporo za rejo avtohtonih in tradicionalnih pasem v okviru KOPOP ter kalkulacijo plačila za EK-travinje.

Nadalje je razprava tekla o dinamiki izplačil ukrepov kmetijske politike, skupni kmetijski politiki po letu 2020, pripravi specifikacije za Izbrana kakovost (IK) za meso drobnice ter problematiki prisotnosti zavarovanih živalskih vrst, kamor spadata volk in medved.

Člani SO so med drugim sprejeli sklep, v katerem pozivajo pristojno ministrstvo, da v okviru nove finančne perspektive SKP po letu 2020 nameni sredstva tudi izpostavljenim panogam, kamor po mnenju članov odbora spada tudi drobnica.

Izpostavili so, da je treba ohraniti ukrep, namenjen obdelovanju površin na strmih območjih, kot npr. S35, S50. Prav tako se mora ohraniti plačilo za ekološko travinje, kateriga plačilo mora biti vezano na

SO za poljedelstvo je obravnaval in potrdil predlog kakovostnih parametrov odkupa in model oblikovanja odkupnih cen, ki ga je pripravila Komisija za odkup in prodajo žit na sestanku 15. maja 2018.

obtežbo, opredeliti je treba definicijo aktivnega kmeta in ohraniti plačilo za namen dobrobiti živali ter rejo posameznih gospodarsko pomembnih pasem. Prav tako je potrebno vpeljati možnost proizvodno vezanega plačila.

Nadalje so predlagali, da plačilna agencija poskrbi za čim krajše obdobje izplačil posameznih ukrepov kmetijske politike in da to obdobje ni daljše od enega meseca. Sektor drobnice bo nadaljeval tudi s pripravo specifikacije za vključitev v IK za meso drobnice, ponovno pa so izpostavili problematiko pojava velikih zveri in pozvali pristojno ministrstvo, da pripravi strategijo razvoja sektorja drobnice v bodoče.

Izzivi pred novo žetvijo pšenice

Glede na to, da se hitro bliža letošnja žetev pšenice in da se bodo v kratkem sestali partnerji žitne verige, je strokovni odbor (SO) za poljedelstvo na svoji četrti seji 16. maja 2018 glavni čas posvetil letošnjemu odkupu krušne pšenice.

SO za poljedelstvo je obravnaval in potrdil predlog kakovostnih parametrov odkupa in model oblikovanja odkupnih cen, ki ga je pripravila Komisija za odkup in prodajo žit na sestanku 15. maja 2018.

V predlogu so se želeli približati EU standardom, zato predlagajo tri odkupne razrede (A, B in C) ter nekoliko spremenjene vrednosti parametrov, ki zajemajo vsebnost beljakovin, sedimentacijo in hektolitrsko težo.

Predlog je, da se padno število kot kakovostni parameter uvede le ob izjemnih letinah. Pšenica B razreda naj bi tako imela od 11,5 do 13,4 % beljakovin, sedimentacijo najmanj 27 ml in hektolitrsko težo nad 74 kg.

Predlagajo, da se pri odstranitvi primesi upošteva sita dimenzije 1,8 mm. Osnova za oblikovanje cene krušne pšenice B razreda je modelna kalkulacija Kmetijskega inštituta Slovenije za pridelok 5,3 t/ha z odstopanjem $\pm 10\%$ za razred A oziroma C. S takšnim predlogom bodo seznanili ostale partnerje v žitni verigi in sledili cilju, da dosežejo za kmete čim boljše odkupne pogoje.

Zaradi stalnih zapletov pri delovanju žitne verige so se člani SO za poljedelstvo odločili, da predlagajo partnerjem žitne verige sprejem Poslovnika o delovanju žitne verige. V ta namen so na seji pripravili predlog poslovnika, ki ga bodo predstavili na naslednjem sestanku žitne verige.

Pomembno je, da se žitna veriga sestane vsaj štirikrat letno in da se pri vodenju menjavajo vsi partnerji, ki so 10. decembra 2010 podpisali Dogovor o boljšem delovanju slovenske žitne verige.

V nadaljevanju so člani odbora ponovno odprli vprašanje uvedbe sheme Izbrana kakovost (IK) za žita, saj je SO za poljedelstvo že v lanskem letu predlagal, da se IK uvede z letom 2018. Kljub temu, da je KGZS že večkrat podala pobudo za formiranje in sklic sektorskega od-

bora za žita, postopek še vedno ni stekel.

Svet za promocijo je na seji v marcu 2018 imenoval nove člane sektorskega odbora v sestavi:

Organizacija	Št. članov
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije	3
Gospodarska zbornica Slovenije – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij	3
Zadružna zveza Slovenije	2
Obrtna zbornica Slovenije	1
Ekološki kmetje	1

KGZS bo prevzela ponovno pobudo za sklic sestanka sektorskega odbora za žita v juniju. Člani SO za poljedelstvo želijo, da vodenje sektorskega odbora za žita prevzame Franc Kūčan.

Ob koncu seje so razpravljali o težavah izvedbe prahe za medonosne rastline pri uveljavljanju površin z ekološkim pomenom (PEP), ker je obdobje obvezne prisotnosti medonosnih rastlin od 1. maja do 31. oktobra.

Menijo, da je obdobje predolgo, saj omogoča semenitev plevelov. Tehnološko pravilno bi bilo, da se po cvetenju lahko rastline zadelajo v tla. Predlagajo, da strokovna skupina za poljedelstvo pri KGZS argumentira neustreznost predpisanega obdobja in s predlogom spremembe le-tega seznaniti MKGP.

Zahteve za proizvodno vezana plačila za zelenjadnice je težko izvajati

Člani SO za vrtnarstvo so na seji v začetku junija nadaljevali z vsebinami z aprilske seje na temo proizvodno vezanih plačil (PVP) za zelenjadnice. Ponovno so opozorili, da zahteve v ukrepu PVP za zelenjadnice niso živiljske in tehnološko ustrezne, zato jih težko izvajajo.

Pri izvajanju ukrepa PVP za zelenjadnice imajo težave pred-

vsem zaradi zahtevanih obdobj prisotnosti le-teh na površini.

V zvezi s tem menijo, da bi moral biti pogoj izpolnjen, ko ima kmet na prijavljeni površini eno glavno zelenjadnico in je nesmiselno predpisovati, koliko zelenjadnic in kdaj jih mora imeti kmet na tej površini. Moti jih tudi to, da ukrep daje podporo tudi netržnim pridelovalcem in špekulantom, ki gojijo zelenjavo le zato, da pridobijo denar iz ukrepa, pridelke pa zoorjajo ali prodajo v bioplionarne.

Izpostavili so tudi pomisleke glede skladnosti vsebine obvestila Agencije, ki so ga prejeli pridelovalci zelenjave, z zahtevami v uredbi. Predlagali so, da se popravi seznam upravičenih rastlin za PVP tako, da se izloči tiste, ki niso tipične zelenjadnice in da se namesto terminov obvezne prisotnosti zelenjadnice na kmetijski površini kot dokazilo prisotnosti štejejo fotografije, računi, pogodbe, deklaracije in računi za seme ter načrt pridelave.

Predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) so predstavili analizo ukrepa »podpora za zelenjadnice« in njihovo stališče, kako naj se problematika rešuje v prihodnje.

Na MKGP se strinjajo, da obdobje prisotnosti zelenjadnice ni najboljša rešitev, in podpirajo spremembo zahtev. Osnovna uredba se je namreč v decembru 2017 spremenila in dovoljuje spremembo ukrepa, vendar je potrebno predlog spremembe za leto 2019 posredovati na Evropsko komisijo že do 1. avgusta 2018. Na MKGP se zavedajo trenutnih težav pri izvajanju ukrepa in želijo, da je ukrep pripravljen tako, da bo za pridelovalce zelenjave sprejemljiv in zanimiv. Obvezali so se, da bodo pri Agenciji preverili možnost spremembe ukrepa glede na podane predloge pridelovalcev ter pripravili nov predlog ukrepa, ki ga bodo uskladili s pridelovalci na naslednji seji.

V nadaljevanju so člani odbora razpravljali še o neustreznih obdavitvi pridelovalcev zelenjave in o težavah pri trženju zelenjave. Ponovno so odprli razpravo o vzpostavitvi sheme Izbrana kakovost (IK) za zelenjavo, saj se med pridelovalci zelenjave pojavlja vse več pomislekov glede vstopa v shemo.

Bojijo se, da bodo stroški sheme preveliki, pridelki s to oznako pa na trgu ne bodo dosegli višje cene. Dogovorili so se, da se s shemo počaka in spremlja dogajanje pri ostalih panogah, ki so že vstopile v shemo.

Člani odbora za rejo drobnice in gojeno divjad v oborah so poudarili, da je treba ohraniti ukrep, namenjen obdelovanju površin na strmih območjih.

Le s povezovanjem do boljšega trženja in ekonomskega položaja kmetov

Na kmetiji Jožeta Božiča v Ivandolu pri Krškem se ukvarjajo predvsem z vinogradništvom. Grozdje prodajo v Vinsko klet Krško. Obdelujejo hektar in pol vinograda, poleg tega na dobrih petih hektarjih travnikov in hektarju njiv pridelujejo krmo za govedo in športne konje.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Smo približno na polovici zborničnega mandata. Glavne aktivnosti in dosežki OE v prvi polovici in izzivi za drugo polovico?

Prvo polovico mandata so v Posavju zaznamovale naravne nesreče: lani in predlani pozeba, lani pa še suša. To je zelo poslabšalo ekonomski položaj kmetij. Po suši v letu 2017 je bilo prizadetih več kot 1.500 kmetij, po pozebi pa skoraj 750. Žal so se oziroma se škode evidentirajo prepočasi. To bi bilo treba pospešiti in jih evidentirati že prej, kar pomeni aktiviranje občinskih komisij že v času nastanka škode.

Ob tem naj omenim, da je

Treba je tudi premisliti, kako se lahko v shemi Izbrana kakovost najdejo slovenska vina ter uvesti (ponovno) zaščitno znamko slovenskih vin.

bila škoda po suši v Posavju medijsko zelo slabo pokrita kljub največji škodi na ravni Slovenije. Nisem za poročanje s pretiranjem, kar se vse bolj pogosto dogaja, ampak prav bi bilo, da bi mediji bolj zaznali dogajanje okrog sebe.

V začetku mandata smo se precej ukvarjali še s škodo po divjadi. Ta se je k sreči v zadnjem času zmanjšala, kar je posledica, predvidevam, povečanega odstrela. V zadnjem času pa se povečuje škoda po črnih vranah (so zaščitene) na poljih, uravnavanje populacije z odlovom pa je za lovce nezanimivo, saj vrana ni trofejna žival.

Jože Božič, predsednik Območne enote KGZS Brežice

Kako izboljšati delovanje KGZS na lokalni ravni, s čimer bi prispevali k boljšemu položaju kmetov?

Predvsem s povezovanjem kmetov. Tako v 'političnem smislu', še bolj pa v ekonomskem. Seveda zaznavamo problem trženja kmetijskih pridelkov. Po kmetijah je veliko znanja, ki bi omogočilo predelavo kmetijskih pridelkov, vendar je to potem treba ustrezno zapakirati in narediti prepoznavno.

Z množičnimi pridelki ne moremo konkurirati, zato bi bila nujna jasna označitev hrane, ki je bila pridelana na konvencionalen način, ali če gre za višjo kakovost in okolju prijazen način, kot je ekološka pridelava. Korak v pravo smer na tem

področju je shema Izbrana kakovost – Slovenija ter zakonodaja, ki omogoča šolam in javnim zavodom, da mimo razpisov kupujejo del slovenske hrane višje kakovosti. Je pa tu še temnejša plat. Poznamo primere, ko so v javnih zavodih zmanjšali število zaposlenih v kuhinjah in jih oskrbujejo s polpripravljenno hrano.

Več bi bilo treba storiti tudi na pravičnejših odnosih v verigi od njive do mize. Le nekaj dni nazaj je bila v Slovenijo – v Spar – pripeljana večja količina jagod iz Bolgarije, ki so bile po tako nizki ceni, za katero jih pridelovalci v Posavju ne morejo pridelati, in so bili prisiljeni več hektarjev zmulčiti.

Kot uporabnik 'storitev zbornice': kaj je dobro, kaj bi lahko bilo boljše?

Kot kmet, pridelovalec hrane, potrebujem tri sklope svetovanj. Najprej tehnološko, to je o pridelavi, potem o pravno formalnih zadevah, kamor sodijo ukrepi skupne kmetijske politike, ter o trženju in ekonomiki. Pri tretjem sklopu je največje pomanjkanje. Kmetje z več znanjem o trženju in ekonomiki bi bili bolj motivirani za povezovanje, s čimer bi imeli močnejša pogajalska izhodišča nasproti predelovalni industriji, še bolj pa trgovcem.

V to smer gre pobuda za oblikovanje blagovne znamke »Posavska špajza«, vendar pa še ni čisto zaživela.

Kako bi se vinogradništvo in vinarstvo uspešneje sprijemala s stanjem v panogi?

Vinogradništvo na Dolenjskem je v porastu, saj ukrepi SKP omogočajo povečevanje vinogradniških površin. Motiv za to je (bila) dobra cena cvička, ki pa se zaradi povečanega obsega ponudbe znižuje. Vendar menim, da se bo v prihodnjih petih letih položaj stabiliziral, saj ne bo več sadnje novih vinogradov. Se nam pa resno zastavlja vprašanje glede cvička v smislu, da bi ga bilo potrebno prilagoditi okusu potrošnikov za prodajo izven Slovenije.

Sicer pa je v prihodnje treba tudi premisliti, kako se lahko v shemi Izbrana kakovost

najde slovensko vinogradništvo in pa uvesti (ponovno) zaščitno znamko slovenskih vin. Podpirati bo treba promocijo slovenskih vin doma in na tujem na sejnih v povezavi s kulinariko, na našem območju tudi z zdraviliškim turizmom.

Kakšne bi morale biti prioritete v skupni kmetijski politiki po 2020?

Vsekakor vsi ukrepi, ki ohranjajo in omogočajo razvoj kmetovanja na območjih s težjimi pogoji za pridelovanje. Tudi nadalje bodo nujna dodatna plačila za ta območja, če jih želimo obdržati poseljena in obdelana.

V največji možni meri je treba tudi podpreti mlade, najprej seveda skozi ukrep mladi prevzemniki, lahko pa še tudi na druge načine. Zavedati se je treba, da se bo proces opuščanja kmetovanja na manjših kmetijah neizprosno nadaljeval. S tem bodo tudi na voljo površine in treba je vložiti vse napore, da bodo tisti, ki bodo želeli še naprej kmetovati, imeli dobre možnosti, da bodo te površine bodisi najeli bodisi odkupili, tako zaokroževali površine in nadaljevali s kmetovanjem.

Poleg tega je pomembno še spodbujanje trženja slovenskih kmetijskih pridelkov, izobraževanje potrošnikov o razlikah med konvencionalno (množično) pridelano hrano, hrano v shemah kakovosti in ekološko pridelano.

Pravica do kmetovanja

Ali je to še vedno zakonska pravica ali le mrtva črka na papirju?

Strokovne službe, KGZS
zelena.dezela@kgzs.si

Ob številnih vlogah, ki jih danes pripisujemo kmetijstvu, ne smemo pozabiti, da je kmetijstvo in s tem tudi rastlinska pridelava gospodarska panoga. Zanj veljajo zakonitosti kot za vse druge gospodarske dejavnosti. Stroški pridelave, tržne cene in drugo so kategorije, ki na koncu pomembno opredelijo naše ravnanje. Ob tem je treba upoštevati veliko odgovornost te panoge do okolja in zdravja ljudi.

Varstvo rastlin pred boleznimi in škodljivci, ki predstavlja pri pridelavi hrane pomemben strošek, je v preteklih desetletjih zelo močno zaznamovalo pridelavo hrane v svetu in tudi pri nas. Kakovostnih in zanesljivih pridelkov ter gospodarne pridelave hrane si ni mogoče zamisliti brez sodobnega varstva rastlin. Uporaba sredstev za varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu SVR) je

danes nujna tako v integrirani pridelavi, kot tudi v ekološki pridelavi, če hočemo pridelati zdravo hrano. Zaradi možnosti onesnaženja okolja ob nestrokovni in neodgovorni rabi SVR je uporaba regulirana s strogo zakonodajo. Predpisano je, da mora vsak uporabnik SVR opraviti preizkus znanja in pridobiti izkaznico (dovoljenje), da sploh sme kupovati in uporabljati SVR. Ta znanja je dolžan obnavljati, sicer mu to dovoljenje preneha. Uporablja lahko samo v Sloveniji registrirana SVR, ki jih lahko nanaša na ciljne površine le z napravami, ki imajo za to ustrezen certifikat in so redno preverjene s strani pooblaščenih organizacij vsaka tri leta. Poleg tega morajo uporabniki SVR vedno preprečevati onesnaževanje vodotokov in preprečevati zanašanje škroplilne brozge na neciljne površine, ki niso predmet tretiranja.

Vse več je zahtev po prepovedi kmetovanja v bližini stanovanjskih hiš.

Posebno pozornost morajo posvečati uporabi SVS na površinah, ki mejijo na površine, kjer se gibljejo ljudje.

Vse več zahtev po prepovedi kmetovanja

V zadnjem času se vse pogosteje pojavljajo primeri, ko posamezniki ali organizirane skupine ljudi želijo preprečiti kmetovanje na površinah, ki se nahajajo v bližini njihovih stanovanj-

skih hiš in zahtevajo prepoved kmetovanja v njihovi neposredni bližini. Pogosto strokovno nekompetentni ljudje zahtevajo prepoved izvajanja varstva rastlin pred boleznimi in škodljivci z obrazložitvijo, »da kmetje uporabljajo strupe«. SVR so sredstva, ki praviloma uničujejo bolezni in škodljivce kmetijskih rastlin, vendar naj ti, ob pravilni uporabi in upoštevanju vseh varnostnih ukrepov, vključno s karencami, ne bi smeli

vplivati na zdrave ljudi. Vedeti je treba, da mora SVR, preden je registrirano za uporabo, prestati veliko število znanstvenih poizkusov in opraviti zahtevne protokole, ki jih predpisuje zakonodaja.

Takšno ravnanje posameznikov ali skupin je tudi kršitev Zakona o kmetijstvu, ki je v poglavju »Kmetijska opravila« uzakoni pravico do kmetovanja, in s katero so opredeljena kmetijska opravila in pravica kmeta, da kmetijska opravila nemoteno opravlja. Namen pravice do kmetovanja je, da se omejijo problemi, ki v praksi nastajajo med kmeti in ostalimi krajanji, pri čemer rešitev sleduje konkretizaciji določb iz tretjega poglavja Ustave RS (71. in 74. člen, ki opredeljujeta varstvo kmetijskih zemljišč in svobodno gospodarsko pobudo). Med neupravičeno oviranje ali omejevanje kmetijskih opravil se šteje vsakršno fizično ali drugačno preprečevanje ter oteževanje nemotene delovnega procesa kmetijskega opravila. Navedeno pravilo velja tudi za občine, ki morajo v predpisih in drugih aktih iz njihove pristoj-

nosti upoštevati prepoved neupravičenega oviranja ali omejevanja opravljanja kmetijskih opravil in v ta namen določati pogoje, ki omogočajo opravljanje teh opravil na vseh kmetijskih zemljiščih in objektih, namenjenih opravljanju kmetijske dejavnosti znotraj območja občin.

Ukrepanje v skladu z zakonodajo

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije si je v preteklosti prek svojih strokovnih služb prizadevala, da bi njeni člani kmetovali v skladu z zakonodajo in okoljevarstvenimi zahtevami in jim v ta namen nudi vso strokovno pomoč. Ker smo prepričani, da večina kmetov kmetuje odgovorno in v skladu s predpisano zakonodajo, pričakujemo, da bodo tako ravnale tudi pristojne državne ter lokalne institucije. Če temu ne bo tako, bomo pričeli nadaljnjemu izgubljanju kmetijskih zemljišč, ki jih že sedaj nimamo dovolj za zagotavljanje samooskrbe s kmetijskimi pridelki.

Ko pogled seže prek meje

Tudi na Madžarskem poseben poudarek dajejo mladim kmetom.

Jože Očko, KGZS
joze.ocko@kgzs.si

Tudi v letošnjem letu smo se vse tri organizacije, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS, Zveza slovenske podeželske mladine Slovenije in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, odpravile na ogled dobrih praks in izmenjavo izkušenj z mladimi kmeti, tokrat v sosednjo Madžarsko.

Oglede smo začeli pri mladem kmetu **Krisztián Sabjánu**. Približno 15 let se že ukvarja s

kmetijstvom. Skupaj z družino obdeluje 1015 ha. To je po njegovem mnenju za Madžarske razmere majhna kmetija. Na njivah posejejo: koruzo, pšenico, sončnice, obdelujejo pa tudi 200 ha je travnikov in na 40 ha imajo energetske vrbe. Redijo avtohtone pasme živali: bivole, sivo govedo – avtohtono madžarsko pasmo. Ukvarjajo se tudi s turizmom ter gojenjem sivke. Na kmetiji dela osem ljudi. Mladi

kmet je tudi predsednik lokalnega združenja mladih kmetov.

Sledila je predstavitev delovanja kmetijske zbornice. Ključna vloga zbornice je, da za celotno kmetijsko panogo pripomorejo k izboljšanju pridelovanja z različnimi nasveti in predavanji. Poskušajo predstavljati celoten spekter od zemlje do mize.

Na zbornici imajo tudi Oddelek za mlade kmete, ki mladim nudi strokovno zastopništvo in zaščito interesov mladih kmetov. Kmetje jih seznanjajo z informacijami s terena (s težavami), zbornica pa skuša vplivati na oblikovanje pravnih predpisov z upoštevanjem teh praktičnih izkušenj

s terena. Najpogostejše težave mladih kmetov so: kako zagnati kmetijsko gospodarstvo, kako pridobiti izobrazbo in usposobljenost za opravljanje dejavnosti, medgeneracijski prenos, kako pristopiti k predstavitvi kmetije, ko imajo oglede kmetij.

Vodja oddelka za razvoj podeželja na madžarskega kmetijskega ministrstva **Attila Nagy** je povedal, da so podpore mladim kmetom ena od prednostnih nalog v tem programskem obdobju. Za sedemletno obdobje do leta 2020 imajo na voljo 121 milijonov evrov in fiksno podporo v višini 40.000 evrov. Glavni cilj ukrepa je podpora mladim kmetom pri prvi vzpostavitvi kmetijskega gospodarstva oziroma podjetja, s pomočjo katerih bodo lahko uresni-

čili poslovni načrt. Razpis je bil objavljen decembra 2016, prve vloge pa so vlagatelji lahko oddali 1. marca 2017. Vlagatelji, ki izpolnjujejo vse razpisne pogoje in imajo pozitivno odločbo, prejmejo 40.000 evrov nepovratnih sredstev, ki jih izplačajo v dveh obrokih: ob odločbi prejmejo 75 % sredstev, po oddaji zahtevka še preostanek.

Nazadnje smo si ogledali kmetijo mlade kmetice **Marine Horváthné Sabjanics**. S kmetovanjem je začel njen oče pred 40 leti, zdaj pa že 20 let delajo skupaj. Gre za družinsko kmetijo, oče je začel delati sam, sedaj pa mu pomaga kmetijo voditi mlada prevzemnica z družino.

Imajo 1000 ha zemljišč, 700 ha je namenjenih za poljedelstvo, 300 ha je travni-

kov. Poljščine kolobarijo: kornjača, oljnice, žita Na pašnikih vzrejajo tudi živali: sivo govedo (avtohtona pasma), domači bivol, ovce in koze.

Leta 2011 so pridobili evropska sredstva za večjo naložbo: sušilnico, čistilno napravo in mostno tehtnico, kar potrebujejo za skladiščenje in prodajo pridelkov. Ves čas želijo biti v koraku s časom, zato investirajo v novo mehanizacijo in uporabljajo GPS naprave za precizno kmetovanje.

Namen ekskurzije je bil dosežen, saj smo se seznanili z delom na področju mladih kmetov v sosednji Madžarski, njihove dobre prakse bomo pa poskušali prenesti v naše delo.

Oprostitev plačila prispevkov za zaposlitev starejših

Kmetje navadno niso upravičeni do finančnih spodbud, namenjenih zaposlovanju, ki jih je mogoče uveljavljati pri Zavodu RS za zaposlovanje. Razlogov za to je več, najpogosteje pa temu botruje dejstvo, da je kmetijska panoga po pravilih Evropske unije izločena iz navedenih spodbud. To pa ne velja za spodbudo na podlagi Zakona o interventnem ukrepu na področju trga dela (ZIUPTD, Uradni list RS, št. 90/15 in 75/17). Navedena spodbuda je namenjena zaposlovanju oseb, starejših od 55 let, ki so najmanj 6 mesecev prijavljeni med brezposelnimi, in prinaša oprostitev plačila vseh prispevkov delodajalca za največ prvih 24 mesecev zaposlitve. Uveljavljati jo je mogoče do 31. decembra 2019.

Do oprostitve plačila prispevkov delodajalca je upravičen vsak delodajalec, ki izpolni naslednje pogoje:

- zadnje tri mesece pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi z brezposelno osebo iz prejšnjega odstavka ni začel postopka odpovedi pogodbe o zaposlitvi ali odpovedal pogodbe o zaposlitvi delavcem iz poslovnih razlogov,
- pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi z brezposelno osebo iz prejšnjega odstavka ni imel blokiranega transakcijskega računa 30 ali več zaporednih dni in
- je v zadnjih šestih mesecih pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi z brezposelno osebo iz prejšnjega odstavka redno izplačeval plače in plačeval obvezne prispevke za socialno varnost zaposlenim.

Pri tem pojasnjujemo, da se kot delodajalec šteje vsaka pravna ali fizična oseba skladno z delovno zakonodajo, torej tudi kmet, ki bi na kmetiji potreboval dodatno delovno moč in bi se odločil zaposliti osebo na podlagi pogodbe o zaposlitvi. Pogodba je lahko sklenjena za polni ali krajši delovni čas ter za določen ali nedoločen čas, pri čemer mora biti sklenjena z osebo, ki je starejša od 55 let in je vsaj 6 mesecev prijavljena pri ZRSZ v evidenci brezposelnih. Do navedene spodbude je upravičen tudi kmet, ki pred uveljavljanjem navedene spodbude ni imel zaposlenega nobenega delavca in tako ni izplačeval plač.

Navedena finančna spodbuda prinaša oprostitev plačila prispevkov delodajalca v skupni višini 16,10 odstotkov od osnove, torej drugi bruto. Uveljavlja se jo pri Finančni upravi RS, in sicer ob obračunu prispevkov za socialno varnost, ki se ga opravi v obračunu davčnega odtegljaja (REK-1 obrazec), katerega mora delodajalec davčnemu organu predložiti ob izplačilu dohodkov iz delovnega razmerja. Predhodnega pridobivanja dokazil oziroma vlog se za tovrstno finančno spodbudo ne zahteva. Kljub temu lahko starejši brezposelni pred sklenitvijo pogodbe o zaposlitvi delodajalca – kmetu predložijo potrdilo, iz katerega je razvidno izpolnjevanje pogojev. To potrdilo pridobijo na ZRSZ, in sicer po elektronski poti, s prijavo v portal PoiščiDelo.si, ali neposredno pri ZRSZ uradu za delo, kjer so prijavljeni kot brezposelni.

Urška Ahlin Ganziti, KGZS

Spremembe pri dopolnilnih dejavnostih

Spremembe Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji, ki so stopile v veljavo 14. junija, prinašajo na kmetije nekaj novih poslovnih priložnosti.

V skupini **predelava primarnih kmetijskih pridelkov** sta na novo urejeni dve vrsti, in sicer proizvodnja krmil ter konzerviranje in vlaganje jajc. Za izvajanje teh dejavnosti mora kmetija poleg splošnih pogojev, predpisanih z Uredbo o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uredba), zagotoviti najmanj 50 odstotkov količin lastnih surovin, ostali delež, ki se ugotavlja na letni ravni, lahko dokupi od drugih kmetij.

V skupini **turizem na kmetiji** so dopustne nove oblike opravljanja dopolnilne dejavnosti turistična kmetija z nastanitvijo, in sicer za bivalna vozila druge inovativne oblike nastanitve. Zeleni in inovativni turizem pa je na poseben način dopusten tudi v skupini **dopolnilnih dejavnosti, povezanih s tradicionalnimi znanji na kmetiji**, storitvami in izdelki, in sicer kot nega telesa in sproščanje s panjskim zrakom. Ta vrsta dopolnilne dejavnosti je dejansko uvrščena po standardni klasifikaciji pod druge dejavnosti, in sicer dejavnosti za nego telesa. V okviru te vrste je dopustno izvajati medene masaže in sproščanje s panjskim zrakom ter masaže z eteričnimi olji skladno s predpisom, ki ureja minimalne sanitarno-zdravstvene pogoje, in predpisom o označevanju čebelnjakov in stojišč. V povezavi s tradicionalnimi znanji so nove tudi dejavnosti izdelave pralnih, čistilnih in polirnih sredstev, nadalje parfumov in toaletnih sredstev ter nabiranje smole.

V skupni **svetovanje in usposabljanje v zvezi s kmetijsko, gozdarsko in dopolnilno dejavnostjo** je nova vrsta, ki omogoča svetovanje uporabnikom čebeljih pridelkov in uporabnikom eteričnih olj. Za opravljanje te dejavnosti mora nosilec imeti najmanj srednješolsko izobrazbo s področja kmetijstva ali gozdarstva ali pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo s tega področja ali mojstrski izpit. Novo ureditev v skupini dopolnilnih dejavnosti na kmetiji je dobila **skupina socialno varstvo**. V to skupino sta trenutno uvrščeni dve vrsti, in sicer celodnevno bivanje odraslih in starejših oseb, ki niso odvisne od tuje pomoči, in dnevno bivanje odraslih in starejših oseb, ki niso odvisne od tuje pomoči.

V obeh primerih kmetija bivaječim nudi prehrano in družabništvo. V koledarskem letu mora odstotek lastne surovine v prehrani na kmetiji bivaječih oseb znašati najmanj 30 odstotkov. Za tovrstni dejavnosti pričakujemo konec letošnjega leta razpis za izvedbo pilotnih projektov, zato ste že sedaj vsi, ki vas ta dejavnost zanima, vabljeni, da nam to sporočite.

Andreja Krt Stopar

Z novimi znanji do učinkovitejšega ohranjanja biodiverzitete

Sredi maja je na Nacionalnem inštitutu za biologijo (NIB) potekala predstavitev in novinarska konferenca o projektu Life NaturaViva. Izvaja ga deset partnerjev pod vodstvom NIB, med njimi tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

Ker je ohranjanje biodiverzitete v veliki soodvisnosti s kmetijstvom, v projektu sodeluje tudi **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS)**. Njeni člani, kmetje, so ena od skupin, ki lahko izredno pomembno prispevajo k uspešnejšemu ohranjanju biodiverzitete, zato potrebujejo na to temo nova znanja. V okviru projekta bo prenos znanja do kmetov potekal preko kmetijske svetovalne službe Slovenije in po drugih komunikacijskih kanalih, ki jih ima in uporablja Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Dogodki in izobraževanja o biodiverziteti so razpršeni po vsej državi in bodo dosegli tudi najbolj oddaljene dele Slovenije. Veliko izobraževalnih vsebin bo namenjenih mladim, saj bodo predstavitve potekale tudi v vrtcih in osnovnih šolah.

Partnerji v projektu: Nacionalni inštitut za biologijo; Lutra, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine; Javni zavod Triglavski narodni park; Notranjski regijski park; Kozjanski park; Javni zavod Krajinski park Goričko; Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje; Grm Novo mesto – Center biotehnike in turizma; Botanični vrt Univerze v Ljubljani in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

Marjan Papež, KGZS

Na mladih kmetih letošnji sejem AGRA stoji

Vse mlade vabimo, da se udeležite sejma, spležete nova znanstva, poiščete nove ideje ter s svojo prisotnostjo popestrite sejmsko vzdušje

Jože Očko, KGZS
joze.ocko@kgzs.si

Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA je največji in najpomembnejši tovrstni sejem v tem delu Evrope. Rdeča nit letošnjega sejmskega utripa so mladi kmetje. Tako bo možno na vsakem koraku sejmskega vrveža začutiti mladostniško

zagnanost. Skozi vse sejmske dni se bodo odvijale aktivnosti, povezane z mladimi kmeti. Naj jih naštejemo le nekaj: okrogle mize in predavanja z različnih področij, namenjena mladim kmetom, evropska konferenca mladih kmetov, razstava goveda mladih rejcev, razglasitev traktorja leta mladih kmetov, izbor mladega sekača, izbor mladega vinarja, srečanje mladih strokovnjakov, ki delajo na kmetijskem področju ...

Jože Očko, član pripravljalne skupine AGRA s strani KGZS

V zadnjih letih so ena glavnih prioritet dela v kmetijskem sektorju prav mladi kmetje. Vse organizacije v kmetijstvu njim namenimo posebno pozornost in zato ni naključje, da bodo prav mladi kmetje rdeča nit sejmskega utripa letošnje Agre.

Tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v svojem delu posebno pozornost namenja mladim kmetom, saj v njih vidimo gonilo razvoja slovenskega podeželja. Kot vsako leto se bomo tudi letos predstavljali na sejmu ter svoje aktivnosti namenili prav mladim kmetom.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije z mladimi kmeti delamo celovito, naša Javna služba kmetijskega svetovanja mladim kmetom pripravi večino vlog na javni razpis in mladim kmetom pomagamo pri realizaciji zastavljenih ciljev v poslovnem načrtu. Ena izmed prednostnih nalog Javne službe kmetijskega svetovanja je delo v panožnih krožkih mladih, kjer jim nudimo tehnološko svetovanje in pomoč. Delo z mladimi kmeti je danes drugačno od dela z njihovimi predhodniki in za nas to predstavlja poseben izziv.

Želimo si, da bo letošnji sejem stičišče novih možnosti, kjer boste mladi kmetje lahko pridobili nove ideje, znanja ter nove možnosti povezovanja. Sejem ni samo prostor, kjer si lahko ogledamo zadnje novosti v kmetijski in gozdarski tehniki, je tudi prostor, kjer srečujemo svoje stanovske kolege in snujemo nova poznanstva.

Veseli nas dejstvo, da je pomurski sejem v mladih kmetih prepoznal tisto pravo bodočnost za razvoj slovenskega podeželja in jim namenil glavno vlogo letošnjega sejma. Na KGZS se bomo potrudili, da bo na sejmu čutiti mladostniški duh.

Mladi, z udeležbo na sejmu izkoristite ponujene aktivnosti, ki bodo namenjene prav vam. Se vidimo na Agri 2018!

Rok Roblek, član pripravljalne skupine AGRA s strani MKGP

Mladi smo ključni element trajnostnega razvoja na vseh področjih, zato je sistematični inštitucionalni pristop izredno pomemben. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mladim v kmetijstvu posveča posebno pozornost, ne le z izdatnimi podporami mladim kmetom, temveč tudi z aktivnim vključevanjem v širše medresorske vsebine. Ministrstvo je v času priprav na sejem Agra 2018 aktivno prispevalo k umeščanju mladih v center sejmskega dogajanja.

Kmetijski sektor je na vsakem koraku postavljen v situacijo, ko je potrebno odgovoriti na mnoga vprašanja trajnostnega razvoja. Odgovori so potrebni predvsem z vidika večje produktivnosti ob upoštevanju ohranjanja naravnih virov. Ključ do rešitve ste mladi kmetje, ki z inovativnimi pristopi in novimi tehnologijami prispevate k razvoju sektorja.

Odgovore na mnoga razvojna vprašanja lahko mladi kmetje najdete prav na sejmu Agra 2018. Sejem že dlje časa ni več zgolj prostor kmetijske tehnike, temveč je center regijskega agroživilskega sektorja. Na sejmu ne zamudite priložnosti, da pridobite nova znanja in se informirate o zadnjih novostih, ki vplivajo na razvoj in trajnost vaše dejavnosti.

Matija Vimpošek, mlad kmet, predsednik Združenja turističnih kmetij Slovenije

Kot novi predsednik Združenja turističnih kmetij Slovenije in mladi prevzemnik na kmetiji sem prepričan, da na mladih, inovativnih in delovnih kmetih, ob podpori izkušenih staršev, stoji napredek v kmetijstvu. Ob tem je treba poudariti, da je pri razvoju kmetij zelo pomembno redno izobraževanje, tudi s področja marketinga, trženja in ekonomike. Kmetija je kot podjetje in jo je potrebno čim bolj uspešno voditi, razvijati, sicer propade. Zato je znanje tisto, ki omogoča napredek in razvoj. Pomembno vlogo pri razvoju in napredku kmetij imajo strokovne službe, kot so JSKS in MKGP, ki skrbijo ne samo za izobraževanje, ampak tudi za celostno svetovanje, izdelavo poslovnih načrtov kmetij in ostalega.

Veseli me, da so letošnja tema oziroma rdeča nit dogajanja na sejmu Agra mladi prevzemniki in tržnica, kjer bodo lahko mladi kmetje predstavljali kmetije in prodajali svoje izdelke. Odlična priložnost za povezovanje in sodelovanje.

Doris Letina, članica pripravljalne skupine AGRA s strani ZSPM

Mladi kmetje smo prihodnost slovenskega kmetijstva!

Veseli nas, da je Pomurski sejem prepoznal pomembnost mladih kmetov in nam omogočil, da skupaj pripravimo kmetijsko-živilski sejem AGRA.

Mednarodni kongres mladih kmetov in kmetijskih ministrov, srečanje mladih kmetov, digitalizacija v kmetijstvu, tržnica mladih kmetov, info točka za mlade kmete, aktivnosti za otroke. To je le nekaj aktivnosti Zveze slovenske podeželske mladine, ki jih bomo pripravili na letošnjem sejmu. Izkoristite priložnost in poiščite na sejmu novo znanje, izmenjajte izkušnje in mišljenja, zahtevajte odgovore in predstavite svoje poglede. Soustvarjajte okolje, v katerem želite kmetovati!

Nova kakovostna delovna mesta na podeželju, digitalizacija, krožno gospodarstvo, upravljanje s tveganji, znanje in inovacije, generacijska prenova, pravičen dohodek, cvetoče podeželje, odopen kmetijski sektor ... vse to so izzivi, s katerimi se bomo v prihodnje še dodatno soočili mladi kmetje. Skupaj z vsemi deležniki želimo vzpostaviti spodbudno okolje, ki bo mlademu kmetu omogočalo pravično plačilo in dostojno življenje.

Kmetijstvo ni poklic, je način življenja in postati mora vrednota.

Primož Pevec, mlad kmet, podpredsednik Zveze društev goved lisaste pasme Slovenije

Še iz otroštva se spomnim, koliko veselja je bilo, ko so nam starši obljubili, da tudi letos pojdemo na sejem v Gornjo Radgono. Takrat sem opazoval predvsem stroje, dobival kataloge strojev in tako je raslo vseskozi do današnje AGRE. Sedaj gledam na sejem nekoliko drugače, stroji me zanimajo, ampak te vidiš na spletu, katalogi so tudi dosegljivi povsod – najbrž pa otroci še vedno dojemajo sejme, kot smo ga mi. Z leti pa sejem preraste v dogodek, ki nudi priložnost za srečanje z ljudmi, in ta smer mi je sedaj bližje. Srečaš res ogromno znancev, sošolcev, dobaviteljev in ne nazadnje nas kmetov – kajti sejem brez kmeta je prazen sejem.

Kot podpredsednik Zveze društev goved lisaste pasme Slovenije vidim sejem Agra kot tudi Pomurski sejem kot zelo zanesljivega partnerja, s katerim se hitro in učinkovito dogovorimo za kakršno koli sodelovanje. Vsako leto se na sejmu predstavljajo živali in poseben poudarek imajo prav živali lisaste pasme mladih rejcev. V preteklosti smo skupaj pripravili dražbo plemenskih živali, sejem Agra priskoči na pomoč pri izdaji naše revije Lisasto govedo ... – vzajemno sodelovanje.

Sejem Agra bi lahko bil marsikateri organizaciji za zgled! Sejmu pa želim obilico uspehov pri nadaljnjem delu!

Nova pravila EU za zmanjšanje plastičnih odpadkov

Bodo novi ukrepi vsaj omejili težave, ki jih povzročata plastika v okolju?

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

Zaradi vse večje količine škodljivih plastičnih odpadkov v oceanih in morjih je Evropska komisija pripravila nova pravila EU za zmanjševanje količine desetih najpogostejše najdenih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo na evropskih obalah in v morjih ter za zmanjševanje količine izgubljenega in zavrženega ribolovnega orodja. Ti proizvodi namreč skupaj predstavljajo 70 % vseh morskih odpadkov.

Večina morskih odpadkov po vsem svetu je plastičnih. Plastika se znajde celo v naših pljučih in na naših mizah, saj je mikroplastika lahko prisotna v zraku, vodi in hrani, pri čemer še ne poznamo njenega učinka na naše zdravje. Nujno se je treba spopasti s problemom, ki ga pomeni plastika, to pa lahko prinese tudi nove priložnosti za inovacije, konkurenčnost in ustvarjanje delovnih mest.

»Komisija bo neomajna pri pomembnih vprašanjih, ostalo pa bo prepustila državam članicam. Plastični odpadki so nedvomno pomembno vprašanje in Evropejci moramo delovati skupaj, da bi rešili ta problem, saj plastični odpadki pristanejo v zraku, tleh, naših oceanih in hrani,« je povedal podpredsednik Evropske komisije Frans Timmermans, pristojen za trajnostni razvoj.

V okviru javnega posvetovanja, ki je potekalo med decembrom 2017 in februarjem 2018, se je 95 % vprašanih strinjalo, da so ukrepi za zmanjšanje uporabe plastičnih proizvodov za enkratno uporabo potrebni in nujni, 79 % pa jih je menilo, da bi bilo treba te ukrepe sprejeti na ravni EU, da bodo učinkoviti. Tudi 70 % proizvajalcev in 80 % predstavnikov trgo-

vskih znamk je odgovorilo, da so ukrepi potrebni in nujni. 72 % jih je zmanjšalo uporabo plastičnih vrečk, 38 % izmed njih je to storilo v zadnjem letu.

Nova pravila bodo uvedla:

- **prepoved plastike v določenih proizvodih:** kadar so nadomestni proizvodi na voljo in cenovno dostopni, se bodo plastični proizvodi za enkratno uporabo na trgu prepovedali. Prepoved bo veljala za plastične vati-rane palčke, plastični pribor, plastične krožnike, slamice, mešalne palčke za pijačo in palice za balone, ki jih bo treba izdelovati iz bolj trajnostnih materialov. Plastični vsebniki za pijačo za enkratno uporabo bodo na trgu dovoljeni samo, če bodo njihovi pokrovčki in zamaški pritrjeni nanje;

Večina se strinja, da so ukrepi za zmanjšanje uporabe plastičnih proizvodov za enkratno uporabo potrebni in nujni.

- **cilji glede zmanjšanja uporabe:** države članice bodo morale zmanjšati uporabo plastičnih posod za živila in lončkov za pijačo. To lahko dosežejo tako, da določijo nacionalne cilje glede zmanjšanja, dajo na voljo alternativne proizvode na prodajnih mestih ali preprečijo, da bi bili plastični proizvodi za enkratno uporabo na voljo brezplačno;
- **obveznosti za proizvajalce:** proizvajalci bodo pri-

Po ukrepu za zmanjšanje uporabe plastičnih vrečk leta 2015 je po podatkih Eurobarometra 72 % Evropejcev izjavilo, da so zmanjšali uporabo plastičnih vrečk. EU se zdaj osredotoča na deset plastičnih proizvodov za enkratno uporabo in na ribolovno orodje, ki skupaj predstavljajo 70 % morskih odpadkov v Evropi.

spevali h kritju stroškov ravnanja z odpadki in njihovega odstranjevanja ter sodelovali pri ukrepih ozaveščanja v zvezi s posodami za živila, zavitki in ovoji, vsebniki za pijačo in lončki, tobaknimi izdelki s filtri, vlažilnimi robčki, baloni in lahki plastičnimi vrečkami. Industrija bo prav tako deležna spodbud, naj razvije okolju prijaznejše alternative za te proizvode;

higienske vložke, vlažilne robčke in balone;

- **ukrepi ozaveščanja:** države članice bodo morale potrošnike ozaveščati o negativnem vplivu onesnaževanja okolja s plastičnimi proizvodi za enkratno uporabo

in ribolovnim orodjem kot tudi o razpoložljivih sistemih za ponovno uporabo in možnostih glede ravnanja z odpadki v zvezi z vsemi temi proizvodi;

- kar zadeva **ribolovno orodje**, ki predstavlja 27 %

vseh odpadkov na obalah, Komisija namerava dopolniti obstoječi okvir politike s shemami odgovornosti proizvajalca v zvezi s plastičnim ribolovnim orodjem. Proizvajalci plastičnega ribolovnega orodja bodo morali kriti stroške zbiranja odpadkov iz pristaniških sprejemnih zmogljivosti ter njihovega transporta in ravnanja z njimi. Prav tako bodo krili stroške ukrepov ozaveščanja.

Predlogi Komisije bodo predloženi Evropskemu parlamentu in Svetu v sprejetje. Komisija poziva k prednostni obravnavi in da prijemljive rezultate za Evropejce dosežejo še pred vlitvami maja 2019.

O tem, kaj ukrepi pomenijo za slovensko kmetijstvo in kaj je potrebno upoštevati pri ravnanju s plastično embalažo na kmetiji, pa v prihodnji številki Zelene dežele.

Oddaja zbirnih vlog uspešno pod streho

Konec maja se je zaključil zamudni rok za oddajo zbirnih vlog za leto 2018. Večina vlagateljev je za oddajo zahtevkov poskrbela že v rednem roku, kljub vsemu obveščanju in vabljenju pa se je tudi letos nabralo kar nekaj vlagateljev, ki so svojo vlogo oddali v zamudnem roku.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je z osmimi kmetijsko-gozdarskimi zavodi nudila upravičencem pomoč pri elektronskem izpolnjevanju in oddaji zbirnih vlog za ukrepe kmetijske politike na 72 lokacijah po vsej Sloveniji, za pomoč vlagateljem pri vlaganju zahtevkov pa je bilo ustrezno vsebinsko in računalniško usposobljenih preko 230 kmetijskih svetovalcev. Tudi letos je pomoč vlagateljem potekala po sistemu naročanja vlagateljev na dogovorjen termin.

Za strokovno usposobljenost vlagateljev so kmetijski svetovalci na KGZS poskrbeli z izvedbo 104 usposabljanj, ki so bila posebej namenjena poznavanju ukrepov kmetijske politike. Splošno obveščanje je potekalo tako preko nacionalnih medijev (Kmečki glas, zbornično glasilo Zelena dežela, Radio Slovenija, Radio Ognjišče ...) kot tudi lokalnih radijev ter časopisov, glasil in obvestil.

V rednem in zamudnem roku za oddajo zahtevkov za leto 2018 je bilo oddanih 57.400 zbirnih vlog. Večina vlagateljev (99 %) se je po pomoč pri izpolnjevanju zbirne vloge in ostalih zahtevkov obrnila na izpostavo Javne službe kmetijskega svetovanja. Število oddanih zbirnih vlog je za 231 manjše kot v letu 2017, ko je na ARSKTRP prispelo 57.631 zbirnih vlog.

Vnos potekal brez težav

Elektronsko izpolnjevanje vlog preko spletne aplikacije je v letošnjem letu potekalo tekoče in brez večjih težav. Kmetijskim svetovalcem pri KGZS je ob dobrem sodelovanju z ARSKTRP in MKGP uspelo v rednem roku za oddajo zahtevkov za leto 2018 pomagati vsem vlagateljem, ki so prosili za pomoč pri izpolnjevanju zbirne vloge. Na KGZS ocenjujemo, da je bila kampanja za oddajo zahtevkov za ukrepe kmetijske politike uspešno izvedena. S tem delom smo vsi vpleteni skupaj omogočili, da bo na slovenske kmetije prišlo več kot 220 milijonov evrov.

Zbirne vloge, ki so bile oddane pravočasno, bodo sedaj podvržene tako administrativnim kontrolam kot tudi kontrolam na kraju samem, zato je potrebno poskrbeti, da bodo izpolnjene zahteve posameznih ukrepov ter da se bo kmetovanje izvajalo v skladu s prijavo na zbirni vlogi za leto 2018.

Vse upravičence posebej opozarjamo, da se v primeru višje sile na kmetijskem gospodarstvu, držijo predpisanega 15-dnevnega roka za sporočanja višje sile na ARSKTRP.

dr. Jernej Demšar, KGZS

Nakupovalne vrečke, jedilni pribor, igrače, pohištvo in vrsta drugih vsakdanjih predmetov, predvsem pa najrazličnejše embalaže, se, ko jih po uporabi zavržemo, kopičijo na našem planetu. A kaj se s plastiko zgodi po koncu njene uporabe? Posledice plastičnega onesnaženja so strašljive. Znanstveniki so izračunali, da bo do leta 2050 v morjih več plastike kot rib. Živali, ki pogoltno plastične delce, poginejo. Mikroplastika, ki pride v prehranjevalno verigo, je nevarna tudi za človeka. Zdi se, da je rešitev utopična, a vsak lahko začne pri sebi. To so sicer majhni koraki, pa vendar, namesto plastične nakupovalne vrečke uporabimo platneno, namesto plastičnega pribora za piknik lesenega, pijmo vodo iz steklenice namesto iz plastenk ...

Bo gradnja preprostejša in hitrejša?

Novosti na področju gradbene zakonodaje z vidika gradnje kmetijskih objektov

Alberta Zorko, KGZS
alberta.zorko@kgzs.si

Gašper Cerar, KGZS
gasper.cerar@kgzs.si

S 1. junijem 2018 se je začel uporabljati novi Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/2017), ki bo nadomestil Zakon o graditvi objektov.

Nov predpis med drugim prinaša novosti glede pridobivanja gradbenega dovoljenja, pravne varnosti za vlagatelje in nadzora ter opredeljuje legalizacijo neproblematičnih nedovoljenih gradenj. Zakon, ki je začel veljati 17. novembra 2017, uporabljati pa se je začel s 1. junijem 2018, je skupaj z novim Zakonom o urejanju prostora ter Zakonom o arhitekturni in inženirski dejavnosti del prenovne zakonodaje s področja urejanja prostora in graditve.

Objekt

Gradbeni zakon širi opredelitev objekta. Zakon o graditvi objektov je za objekt štel le s tlemi povezane stavbe ali gradbeno-inženirske objekte, ki so narejeni iz gradbenih proizvodov in naravnih materialov. Nov Gradbeni zakon poleg navedenih stavb med objekte šteje tudi vse stavbe ali inženirske objekte, ki niso nujno temeljeni, ampak stojijo na tleh pod lastno maso oziroma so namenjeni pretežno uporabi na istem mestu (npr. mobilne hišice, skladišča pod šotori, rastlinjaki ipd.) ali pa so posredno povezani s tlemi (npr. drevesne hišice ipd.). Med objekte se štejejo tudi stavbe ali inženirski objekti, ki so namenjeni sezonski uporabi, ki se sestavijo, ipd.

Novosti pri pridobivanju gradbenih dovoljenj

Pri pridobitvi gradbenega dovoljenja se pričakuje, da bo dokumentacija manj obsežna, kot je bila do sedaj. Vsebinska le-te je opredeljena v Pravilniku o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z graditvijo objektov (Uradni list RS, št. 36/18). Namen je tudi skrajšanje postopkov pridobivanja soglasij, in sicer se bodo sedaj soglasja prekvaficirala v mnenja, ki pa po novem ne bodo več samostojni upravni akti. V primeru nejasnih ali neuskkljenih mnenj bo ta usklajeval upravni organ za gradbene zadeve, ki bo lahko odločil sam, če uskladitve ali spremembe mnenj ne bo.

V primeru molka mnenjedajalca bo upravi organ lahko manjkajočo presojo pridobil s pomočjo organa, ki je pristojen za nadzor nad tem mnenjedajalcem, ali izvedenca. Če pa bo investitor predložil vso potrebno dokumentacijo, dokazila in mnenja, bo gradbeno dovoljenje mogoče pridobiti po skraj-

šanem postopku. Gradbeno dovoljenje bo prenehalo veljati, če investitor v petih letih od pravnomočnosti dovoljenja ne bo vložil popolne prijave začetka gradnje. Za objekte z vplivi na okolje se bosta postopek izdavanja gradbenega dovoljenja in postopek presoje vplivov na okolje združila, tako da bodo v enem, integralnem postopku presojali pogoje za izdajo gradbenega dovoljenja in okoljevarstvenega soglasja. Izdaja gradbenega dovoljenja pa se ne zahteva za gradnjo enostavnih in začasnih objektov, vzdrževanje in za rušitev.

Boljši nadzor nad gradnjami

Za izboljšanje le-tega zakon sedaj opredeljuje, da je pred začetkom gradnje le-to potrebno predhodno prijaviti. Okrepila se naj bi tudi vloga gradbene inšpekcije na gradbiščih, in sicer že med začetkom gradnje, predvsem pa v času gradnje. Nad samo gradnjo bo bdela nadzornik, ki bo moral biti pooblaščen arhitekt ali inženir in bo med drugim spremljal gradnjo na gradbišču, nadzoroval skladnost z dokumentacijo in izvajanje bistvenih zahtev. Za nadzor nad gradnjo, za katero ni predpisano gradbeno dovoljenje, bodo pristojne občine. V občinah, ki ne bodo imele vzpostavljene občinske inšpekcije ali skupne občinske uprave, bodo tudi ta nadzor izvajali gradbeni inšpektorji, vendar največ do 1. januarja 2020.

Uporabno dovoljenje

Po izgradnji objektov, za katere je predpisano gradbeno dovoljenje, bo moral investitor pridobiti uporabno dovoljenje. Pri vseh gradnjah, razen pri zahtevnih objektih in objektih z vplivom na okolje, bo mogoče uporabno dovoljenje pridobiti brez posebnega ugotovitvenega postopka in opravljenega tehničnega pregleda, bo pa moral investitor med drugim predložiti izjavo projektanta, nadzornika in izvajalca, da so dela dokončana, skladna z izdanim gradbenim dovoljenjem in da so izpolnjene bistvene zahteve. Za zahtevne objekte in tiste z vplivi na okolje bo treba uporabno dovoljenje pridobiti v posebnem ugotovitvenem postopku na podlagi opravljenega tehničnega pregleda.

Večja varnost za vlagatelje tudi s predodločbo

Eden ob ciljev zakona je tudi povečati pravno varnost vlagateljev. To naj bi se zagotovi-

Sprememba gradbene zakonodaje bo vplivala tudi na gradnjo kmetijskih objektov.

lo med drugim tudi s svetovanjem upravnih enot investitorju glede upravnih postopkov, zahtev, veljavnih prostorskih aktov, potrebne dokumentacije. Investitor bo lahko, če bo to želel, vendar samo v primeru zahtevnih in manj zahtevnih objektov, pri upravnih enotah pridobil predodločbo glede

0,3 metra, namembnost objekta ni spremenjena), bo mogoče vložiti zahtevo za izdajo uporabnega dovoljenja. Ko bo to dovoljenje dokončno, se bo štelo, da objekt ni nelegalen ali neskladen.

Če pa je objekt nelegalen ali neskladen zunaj okvirov dopustnih odstopanj od gradbene-

žiti potrdilo o daljšem obstoju objekta ter plačanjem nadomestila za degradacijo in uzurpacijo prostora in komunalnem prispevku. Za objekte, ki bodo dobili to dovoljenje – odločbo, se bo štelo, da niso nelegalni ali neskladni in da imajo uporabno dovoljenje, ne bodo pa mogli lastniki od občine zahtevati gradnje morebiti manjkajoče komunalne opreme.

Dovoljenje za objekt daljšega obstoja bo veljalo pogojno in ga bo na zahtevo vlade ali občine mogoče razveljaviti brez odškodninske odgovornosti, če bo to potrebno zaradi zavarovanja javnega interesa ob ogroženosti zdravja in življenja ljudi ter delov okolja. Razveljavitev sicer ne bo mogoča, če bo ogroženost mogoče odpraviti z milejšimi sredstvi.

Podlaga za informatizacijo postopkov

Zakon daje podlago tudi uvedbi elektronskega poslovanja pri postopkih pridobivanja gradbenega dovoljenja. Rešitve za to kot tudi za uvedbo elektronskega poslovanja pri pripravi prostorskih aktov in evidentiranju nepremičnin bodo na resornem ministrstvu oblikovali v programu projektov e Prostor, ki bo trajal do leta 2021.

Z 2. junijem 2018 je začel veljati tudi nov podzakonski akt

Ker gre pri tem za pojasnjevanje širokega področja, ki ga je žal nemogoče popolnoma pojasniti v pripravljem besedilu, predlagamo, da se glede morebitnih dodatnih vprašanj obrnete na Javno službo kmetijskega svetovanja, ki deluje v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, vsekakor pa smo vam na voljo tudi na sedežu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

skladnosti nameravane gradnje s prostorskim aktom in s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj, ter glede zagotovitve minimalne komunalne oskrbe. Predodločba je časovno omejena. Investitor bo moral v dveh letih od pravnomočnosti predodločbe zaprositi za izdajo gradbenega dovoljenja. Investitor na podlagi predodločbe ne bo smel začeti gradnje, bodo pa odločitve in pogoji, o katerih bo v predodločbi odločeno, pri odločanju o izdaji gradbenega dovoljenja zavezujoči.

Legalizacija nenevarnih nedovoljenih gradenj

Za neskladne objekte, ki so bili zgrajeni pred uveljavitvijo zakona in pri katerih bodo ugotovili, da so odstopanja od gradbenega dovoljenja glede na določbe zakona dopustne (npr. ne posegajo v druga zemljišča, dimenzije ne odstopajo za več kot

ga dovoljenja, bo mogoče v petih letih od uveljavitve zakona vložiti zahtevo za legalizacijo, kateri bo treba predložiti dokumentacijo za legalizacijo, ki jo bo izdelal pooblaščen arhitekt ali inženir in bo med drugim morala vključevati posnetek stanja objekta. Vlagatelj bo nato moral plačati nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo prostora ter komunalni prispevek, objekt pa bo legaliziran, če bo skladen z veljavnimi predpisi ali s predpisi, ki so veljali v času začetka gradnje, prav tako pa so bila pridobljena vsa mnenja. Legalizacija ne bo mogoča za objekte, ki so bili zgrajeni po 30. aprilu 2004 in vplivajo na okolje ali je zanje obvezna presoja sprejemljivosti posega za naravo.

Za objekte, ki so bili zgrajeni brez gradbenega dovoljenja pred 1. januarjem 1998 in so evidentirani v katastru stavb, bo mogoče dobiti dovoljenje za objekt daljšega obstoja. Zahtevi bo treba med drugim predlo-

Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 37/2018), ki v svojem predpisu določa klasifikacijo vrst objektov CC-SL glede na namen uporabe. Uredba določa merila za razvrščanje enostavnih, nezahtevnih, manj zahtevnih, zahtevnih objektov, drugih gradbenih posegov in vzdrževalnih del. Nova uredba nadomešča Uredbo o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje.

Objekte se razvršča, kadar so konstrukcijsko ali funkcionalno samostojni. Glede na namen se objekte klasificira na stavbe, gradbene inženirske objekte in druge gradbene posege, ki se ločijo predvsem po tehnični zasnovi, ki je odvisna od uporabe. Podatki o zemljišču, na kateri lokaciji je objekt, lastništvu in kdo objekt uporablja so za to klasifikacijo nepomembni in (razen v nekaj primerih) niso upoštevani.

V okviru stare Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje so bili kmetijski objekti opredeljeni kot objekti za rejo živali, pomožni kmetijsko-gozdarski objekti in objekti za kmetijske proizvode in dopolnilne dejavnosti. Pod pomožne kmetijsko-gozdarske objekte so se šteli: kozolec, kmečka lopa, pastirski stan, grajeni rastlinjak, silos, skedenj, senik, kašča, gnojišče, koruznjak, klet, vinska klet, pokrita skladišča za lesna goriva, zbiralnik gnojnice ali gnojevke, napajalno korito, krmišče, hlevski izpust, grajeno molzišče, grajena obora, grajena ograja za pašo živine, grajena ograja ter opora za trajne nasade, grajena poljska pot, grajena gozdna prometnica. Pod objekte za kmetijske proizvode in dopolnilno dejavnost pa so spadali: zidanica, sirarna, sušilnica sadja in rib, oljarna, kisarna in mlin.

Nova Uredba o razvrščanju objektov ne opredeljuje več sklopa pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov in objektov za kmetijske proizvode in dopolnilne dejavnosti. Navedeni objekti so sedaj razvrščeni glede na namen klasifikacije, in sicer na področje 1 – stavbe, področje 2 – gradbeni inženirski objekti in področje 3 – drugi gradbeni posegi. Novost je tudi ta, da se predpis ne uporablja za postavitev kmetijske opreme v skladu z zakonom, ki ureja kmetijska zemljišča (npr. grajena obora, grajena ograja za pašo živine, grajena ograja ter opora za trajne nasade).

Natančnejša opredelitev in opis posameznega objekta sta opredeljena v Tehnični smernici TSG-V-006:2018, ki je dostopna na spletni strani http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/zakonodaja/graditev_objektov/TSG_V_006_2018.pdf kot pomoč pri implementaciji uporabe predpisa v prakso.

Nujna pot - kako od njive do javne ceste

Postopek za dovolitev nujne poti se začne na predlog lastnika ali uporabnika zemljišča, ki pot potrebuje.

mag. Gašper Cerar, KGZS
gasper.cerar@kgzs.si

V Sloveniji je praviloma dobro poskrbljeno za cestne povezave, kljub temu vedno ni mogoče zagotoviti povezav med posameznimi nepremičninami in javnimi cestami. V primeru, da vaša nepremičnina ne leži neposredno ob javni cesti in kadar se z lastnikom sosednje parcele ne uspete dogovoriti za sklenitev služnostne pogodbe za pot, lahko uporabite institut nujne poti.

Pojem

Nujna pot se ustanavlja zaradi pomanjkanja potne povezave med nepremičnino in javno cesto ali pa bi bila taka zveza povezana z nesorazmernimi stroški (to pomeni, da poti sploh ni ali da pot sicer obstaja,

endar je neprimerna za redno uporabo).

Pogoji

Nujna pot se dovoli, če se z njo ne onemogoča ali znatno ovira uporaba nepremičnine, po kateri naj bi nujna pot potekala. Z ustanovitvijo nujne poti mora za gospodujoče zemljišče (= zemljišče, do katerega vodi nujna pot) nastati večja korist, kot pa znaša škoda, ki nastane na obremenjeni nepremičnini (= zemljišče, preko katerega poteka nujna pot) zaradi ustanovitve nujne poti. Izvrševati se mora pošteno, kar pomeni, da se mora izvrševati tako, da je škoda, ki nastaja za obremenjene nepremičnine čim manjša. Nujno pot se spremeni ali od-

pravi, če zaradi spremenjenih okoliščin ni več potrebna.

Postopek

Postopek za dovolitev nujne poti se začne na predlog lastnika ali uporabnika zemljišča, ki pot potrebuje, in sicer na sodišču, na območju katerega

nepremičnine ležijo. Sodišče v nepravdnem postopku najprej uskladi nasprotujoča interesa lastnika zemljišča in uporabnika zemljišča, v nadaljevanju pa nujno pot ustanovi na tistem mestu in na tak način, da so prizadete nepremičnine čim manj obremenjene in njihovi lastniki

čim manj moteni.

Denarno nadomestilo

Nujna pot se ne ustanovi brezplačno, ampak mora upravičenec do nujne poti lastniku nepremičnine, preko katere bo potekala nujna pot, plačati ustrezno denarno nadomestilo. Pri

določanju odškodnine je treba upoštevati višino škode, ki bo nastala nepremičnini zaradi same ustanovitve nujne poti, ter zmanjšano vrednost obremenjene nepremičnine.

PROMOCIJA

Dobrote vredne občudovanja

Skoraj deset tisoč obiskovalcev od blizu občudovalo in poskušalo dobrote slovenskih kmetij na Ptujju.

Peter Pribožič, KGZS - Zavod Ptuj
peter.pribozic@kgz-ptuj.si

Od 18. do 20. maja smo v soorganizaciji Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Mestne občine Ptuj, KGZS - Zavoda Ptuj in ob sodelovanju celotne javne službe kmetijskega svetovanja v okviru kmetijsko-gozdarskih zavodov in zborničnega urada na Ptujju organizirali 29. državno razstavo Dobrote slovenskih kmetij 2018. Razstava je potekala pod častnim pokroviteljstvom ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag.

Dejana Židana, ki je bil tudi slavnostni govornik na odprtju razstave.

Že 29. državna razstava »Dobrote slovenskih kmetij 2018« je potrdila, da ostaja osrednja kulinarčna prireditev, na kateri se predstavi slovensko podeželje. Na prireditvi so letos sodelovale zamejske organizacije, združene v organizaciji Agraslomak iz Avstrije, Italije, Madžarske in Hrvaške, ki so predstavile vzorce potic z njihove

Na razstavi so obiskovalci med drugim poskušali tudi dobrote iz medu.

Posebna pozornost na razstavi je bila namenjena zaščiti slovenske potice.

vih kmetij. Osrednja tema letošnje razstave je bila namreč namenjena zaščiti slovenske potice in vlogi strokovnih služb pri razvoju dopolnilnih dejavnosti. V okviru razstave se je odvijal bogat kulturni program, organizirano je potekal tržni del dobrot in dodatna ponudba kmetij v šotoru.

Osrednje mesto na letošnji razstavi je imela Bela krajina z Dolenjsko in Posavjem, katere predstavitev je pripravil Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto. Na razstavi sta sodelovali kmetijski šoli iz Novega mesta in Ptujja. Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto je pripravil posebni del razstave s poudarkom na poticah, ki jih pečejo na kmetijah njihovega območja.

Razstava je po organizacijski, strokovni in programski zasnovi v celoti uspela in je bila tudi medijsko odmevna prireditev. Prvi dan razstave smo na široko odprli vrata vrtcem, osnovnim in srednjim šolam, da bi tudi tako spodbudili mlade, da spoznajo od blizu bo-

gastvo slovenskega podeželja. Razstavo si je ogledalo skoraj 10.000 obiskovalcev z vseh koncev Slovenije in tujine. O razstavi so prišli zelo pozitivni odmevi tako s strani obiskovalcev kot tudi iz strokovnih krogov.

V času razstave je bil na Ptujju kongres Gasilske zveze Slovenije, katere udeleženci so tudi obiskali razstavo v minioritskem samostanu. Poudarek na letošnji razstavi je bil tudi na slovenskih čebelarjih ob praznovanju prvega svetovnega dneva čebel. Pripravili smo poseben natečaj za likovna dela otrok iz vrtcev in osnovnih šol, najboljše dela pa so bila razstavljena na razstavi.

Kot nosilec projekta Dobrote slovenskih kmetij 2018 se iskreno zahvaljujemo slovenskim kmetijam za sodelovanje in vsem, ki so razstavo tudi podprli.

Že sedaj vas vabimo k sodelovanju pri organizaciji jubilejne 30. razstave Dobrote slovenskih kmetij 2019, ki bo od 17. do 19. maja 2019 v Minoritskem samostanu na Ptujju.

Na razstavi so v tekmovalnem delu sodelovale slovenske kmetije s 1070 dobrotami.

Podeljenih je bilo:

- 519 zlatih,
- 278 srebrnih in
- 165 bronastih priznanj.

Za trikrat zapored osvojeno zlato priznanje je 92 kmetij prejelo znake kakovosti.

Dan odprtih vrat KGZS – Zavoda Ptuj

Ob 65-letnici: predavanja, razstava govedi in odprtje novega laboratorija

Daniel Skaza, KGZS – Zavod Ptuj
daniel.skaza@kgz-ptuj.si

V petek, 8. junija, so zaposleni na KGZS – Zavodu Ptuj ob 65-letnici delovanja pripravili dan odprtih vrat z bogatim programom. S strokovnimi vsebinami so popestrili že sredo, 6. junija, ko so potekala strokovna predavanja s področja prašičereje s poudarkom na vzreji tekačev, kar je osnovno izhodišče, da dobimo kakovostnega prašiča pisanca. Predavali so prof. dr. Milena Kovač z Biotehniške fakultete ter Peter Pribožič in mag. Darja Prevalnik, oba s KGZS – Zavoda Ptuj. Četrtek, 7. junija, je bil namenjen strokovnim predavanjem za govedorejce, prof. dr. Jože Starič z Veterinarske fakultete in dr. Andrej Toplak, zaposlen na KGZ Ptuj, sta poslušalcem predavala o vzrokih za pojav mastitisa in obvladovanju vnetij vimena.

V petek je na dvorišču zavoda potekala živinorejska razstava, na kateri je bilo predstavljenih več kot 70 krav lisaste in črno-bele pasme, 12 konj slovenske hladnokrvne in haflinger pasme, prašiči in drobnica. Vse prikazane živali so iz podravskih kmetij. Podravje je živinorejsko najmočnejše območje v Sloveniji. Na terenu KGZS – Zavoda Ptuj je v kontrolo prireje mleka in mesa vključenih preko 19.000 krav na 770 kmetijah. Glavnino predstavlja s preko 50 % krav lisasta pasma, sledi ji črno-bela pasma s 40 % krav, ostalo predstavljajo rjava pasma, mesne pasme in križanci. Sodnika na razstavi sta bila inž. Reinhard Pflieger za lisasto pasmo in Hans Terler za črno-belo pasmo, oba iz avstrijske rejske organizacije Rinderzucht Steiermark. Sodnika sta kot naj-

Na prireditvi je šest zaposlenih prejelo priznanje za posebne dosežke pri delu, štirje zaposleni pa priznanje za 20 oziroma 30 let dela na KGZS – Zavodu Ptuj.

boljše pri starejših privesnicah lisaste pasme (živali, ki so telile do 1. februarja 2018) izbrala ELLY rejca Jerneja Hohlerja, Božje 19, Oplotnica in VIDRO

Franca Kaiserja, Šentovec 6, Slovenska Bistrica. V kategoriji mlajše privesnice lisaste pasme (živali, ki so telile po 1. februarju 2018) JUNGRO Alberta Kocbeka, Zg. Voličina 28, Voličina in GRENADO Danice Lemež, Zrkovci 93, Maribor. Med privesnicami črno-bele pasme GORO 84, Vladka Frešerja, Kalše 19, Šmartno na Pohorju in SORAJO Štefana Tkalciča, Nad reko 45, Maribor. V kategoriji mlajše krave lisaste pasme (živali po drugi in tretji telitvi) sta najvišji mesti zasedli RESI iz reje Jerneja Hohlerja, Božje 19, Oplotnica in ALMERIN Janka Serdinška, Župečja vas 42, Lovrenc na Dravskem Polju. Med mlajšimi kravami črno-bele pasme (živali po drugi telitvi)

sta bili najboljši BUBA Ivana Hrge, Dragovič 2a, Juršinci in NIKITA Vladimirja Kegla, Žice 4, Lenart v Slovenskih goricah. V kategoriji starejše krave lisaste pasme (krave po četrti telitvi in več) sta zmagali SHAKIRA Marijana Držečnika, Zg. Orlica 39, Ribnica na Pohorju in SREČA Janeza Bandurja, Orehova c. 80, Orehova vas ter pri starejših kravah črno-bele pasme (krave po tretji telitvi in več) MIČA Štefana Tkalciča, Nad reko 45, Maribor in NADJA Vladimirja Kegla, Žice 4, Lenart v Slovenskih goricah. Za šampionko lisaste pasme je bila proglašena SHAKIRA Marijana Držečnika in BUBA Ivana Hrge za šampionko pri črno-beli pasmi.

V kategoriji starejše krave lisaste pasme sta zmagali SHAKIRA Marijana Držečnika z Ribnice na Pohorju (na fotografiji) in SREČA Janeza Bandurja iz Orehove vasi.

Od mleka do sira

Odprtje prenovljenih prostorov za večjo kakovost in konkurenčnost primorskega sirarstva

Nina Fiorelli Derman, KGZS – Zavod Nova Gorica
nina.fiorelli_berman@go.kgzs.si

V petek, 11. maja, smo na Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica slavnostno odprli prenovljene prostore Laboratorija za mleko z novo pridobitvijo – svetovalnico »Od mleka do sira«. Sirarjem ter vsem pridelovalcem in predelovalcem mleka iz celotne Primorske želimo nuditi celostno podporo na poti »Od mleka do sira«; od analize mleka kot temelja kakovosti, do ponudbe vsega, kar sirarji potrebujejo pri predelavi mleka. Želimo namreč spodbuditi dvig kakovosti in konkurenčnost primorskega sirarstva. Kakovostno mleko je temelj in pogoj za izdelavo kakovostnih sirov in drugih mlečnih izdelkov. To je glavno sporočilo, ki ga želimo posredovati vsem, ki

se ukvarjajo s pridelavo in predelavo mleka.

Nova in celovita ponudba storitev zajema določanje novih parametrov v analitiki mleka, pomembnih za izdelavo kakovostnih sirov, svetovanje za doseganje večje kakovosti mleka in mlečnih izdelkov v končni fazi ter vse potrebno za predelavo mleka.

Kot je v uvodnem pozdravnem nagovoru udeležencev izpostavil direktor **Branimir Radikon**, se zavedamo, da naravni pogoji na Primorskem niso idealni za kmetovanje. Razdrobljenost zemljišč, razgiban in zahteven teren ter vremenske značilnosti nam otežujejo konkurenčnost z velikimi, nižinskimi kmetijami v tujini. Za doseganje pravega

S prenovljenimi prostori laboratorija, ki jih je slavnostno odprl predsednik KGZS Cvetko Zupančič, bo KGZS - Zavod Nova Gorica ponudil sirarjem celostno podporo na poti od mleka do sira.

ravnotežja med količino in kakovostjo pridelka, tržno konkurenčnostjo ter okoljskimi omejitvami je potrebno surovini vrednost povišati s prede-

lavo v sire in mlečne izdelke. Le s stalnim nadgrajevanjem znanja, celostnim pristopom in zgodbo lahko pridelku dodamo vrednost in ohranimo

konkurenčnost. Prizadevanju Zavoda je pritrtil tudi predsednik KGZS **Cvetko Zupančič** in poudaril, da je potrebno prodati svojo zgodbo, tudi v ži-

Poseben dogodek prireditve je bilo odprtje nove stavbe laboratorija, na katerem sta bila ob direktorju KGZ Ptuj **Andreju Rebernišku** tudi mag. **Tanja Strniša**, državna sekretarka na MKGP, in predsednik KGZS **Cvetko Zupančič**. Cenjena gostinja sta na zelenici pred novim objektom posadila češnji, darilo KGZS – Zavoda Nova Gorica. Z novo stavbo je laboratorij za analize mleka pridobil dragoceni prostor, saj je delo na trenutni lokaciji zaradi prostorske stiske precej oteženo. Oddelek laboratorij je akreditiran za najpomembnejše analitske metode (od letos tudi za število somatskih celic in število mikroorganizmov v mleku). V nadstropju nove stavbe, ki je tudi energetsko varčna, saj se ogreva s pomočjo toplotne črpalke, bo prostor za upravo Zavoda.

Zaposleni KGZS – Zavoda Ptuj ob svojem prazniku niso pozabili na humanitarnost – **Miran Reberc** je s kolesom povezal vse kmetijsko-gozdarske zavode v Sloveniji. Ob tem je zbiral denarne prispevke, odpadni papir in zamaške plastenk za družine, katerih otroci potrebujejo zahtevne in drage medicinske postopke za izboljšanje kakovosti življenja.

Prireditve je bila končana s pogostitvijo gostov in zaposlenih. Prireditve so začele predstavnice društev kmečkih gospodinj z jedmi na žlico, na koncu pa ni manjkala pečena vol. Na Ptuj se je v petek našlo za vsakega nekaj in upamo, da lahko vsaj tako dober obisk prireditve pričakujemo ob praznovanju 70-letnice naše ustanove.

vinoreji, ki je na ravni Slovenije prva kmetijska panoga.

Z novo pridobitvijo želimo povezati primorske sirarje in predelovalce mleka. S strokovno podporo želimo prispevati k razvoju sirarstva, večji kakovosti mleka in mlečnih izdelkov, kar dolgoročno omogoča doseganje višjih cen na trgu. V prihodnje nameravamo storitev še nadgraditi z uvedbo ocenjevanja sirov, ne z namenom tekmovanja, ampak z namenom podajanja strokovnega mnenja in usmerjanja kakovostne predelave mleka za večjo kakovost sirov in uspeh sirarjev na trgu.

Prireditve so se udeležili številni primorski sirarji in poslovni partnerji, katere so v uvodnih nagovorih pozdravili direktor Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica **Branimir Radikon**, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Cvetko Zupančič** in predsednik Sveta zavoda **Robert Bonin**.

O sreči na Podeželju v mestu in kaj pravi Srečko

Pravijo, da nikoli ne veš, kje te sreča čaka, a na dogodkih Podeželje v mestu, ki so marca, aprila in maja potekali v Ljubljani, se nas je sreča kar držala. Imeli smo srečo z vremenom, izvedbo dogodka, razstavljalci, pa tudi z obiskovalci, ki so z zanimanjem kramljali, okušali in kupovali.

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

Ljubljana, mesto z zeleno dušo, zadnja leta doživlja turistični razcvet. V njej vlada kulturni, ustvarjalni in kulinarični utrip. Sprehod med stojnicami kmetij na Pogačarjevem trgu, ki se predstavljajo v sklopu dogodka Podeželje v mestu, razkrije okusno paleto podeželske kulinarike. Ta svojo izjemnost dokazuje z znaki kakovosti Dobrote slovenskih kmetij. Izjemni okusi, ki jih cenijo prebivalci mesta in številni obiskovalci.

Domačnost in čudovita narava

Konec aprila so bile v ospredju postavljene turistične kmetije, članice Združenja turističnih kmetij Slovenije. »Na Podeželju v mestu je bilo precej turistov iz Združenih držav Amerike,

Španije in Italije. Večinoma so prišli v Slovenijo prvič in nad njo so navdušeni. Na naši stojnici so dobili katalog turističnih kmetij in upam, da pridejo na naše kmetije,« pravi **Renata Kosi** s KGZS – Zavoda Celje. Na dogodku je razdelila 180 katalogov v slovenskem, angleškem in italijanskem jeziku. Pri tem ji je pomagal predsednik združenja **Matija Vimpolšek**, ki kot prednost bivanja na kmetiji izpostavlja domačnost, doma pridelano hrano in čudovito naravo.

Maja prvič obeležili svetovni dan čebel

Generalna skupščina Združenih narodov je sprejela resolucijo, s katero je 20. maj, rojstni dan Antona Janše, največjega slovenskega čebelarja

Doživeti Podeželje v mestu v lepem vremenu je prava sreča. Sreča je tudi, da so se na Podeželju v mestu vrteli, peli in igrali člani Folklornega društva Groblje iz Domžal. Njihov ples naj bi ponazarjal magično moč plesa, čim bolj se vrtijo, tem boljša bo letina. Vse kaže, da bo letos dobra letina, še sreča!

in učitelja čebelarjev, razglasila za svetovni dan čebel. Ponosna, da je čebelar, in zadovoljen s prodajo medu je Branko Obranovič, ki obiskovalcem Podeželja v mestu rad pove marsikaj zanimivega o pomenu čebelarstva: »V Sloveniji s pomočjo kranjske čebele pridelujemo najboljše medove, ker imamo za to dobre pogoje. V Evropi smo znani po treh registriranih blagovnih znamkah. Prvi je Kočevski gozdni med, ki s štirimi vrstami medu – lipov, gozdni, smrekov in hojev - predstavlja vrhunsko hrano pridelano v čisti naravi med Kolpo in Krko. Naslednji med, ki je bil registriran v Evropski uniji,

je Kraški med, pridelan na območju Krasa. Zadnji v vrsti vrhunskega medu iz Slovenije je v Evropski unij, registriran pod imenom Slovenski med. Za vse te izvrstne izdelke slovenskega izvora se lahko zahvalimo naši kranjski, ki nas tako dobrohotno razvaja. Naša dolžnost je, da jo zaščitimo in ji nudimo najboljše pogoje. Varujmo in ohranimo jo za naše zanamce.«

Ponudba nagrajenih oljčnih olj

Tudi ponudba oljčnih olj se je v zadnjih letih opazno spremenila in razširila. Slovenski oljkarji postajajo vedno bolj ekološko usmerjeni in njihova olja se kitijo s številnimi priznanji, ki jih umešajo v sam vrh svetovne kulinarike. Na stojnici posestva Morgan je bilo moč poskusiti olje Cuvee, ki je bilo leta 2016 izbrano med najboljših 20 oljčnih olj na svetu. Za ta laskav naziv se je potegovalo prek 1000

veliko dajo na ekološko pridelavo. Vrhunske restavracije cenijo kakovostno olje in v Istri ga je veliko. Katerokoli olje, ki nosi oznako zaščitena označba porekla, je pravo olje. Najbolj pomembno je, da olje zagreni in da vohate svežino. Na našem posestvu ustvarjamo izdelke s čokolado, kozmetiko in gradimo celotno zgodbo z oljčnimi olji. Ukvarjamo se tudi s turizmom, vodimo skupine, k nam prihajajo s celega sveta. Turiste peljemo v oljčnik, predstavimo zgodbo in jih povabimo domov na degustacijo. Naša prednost je, da smo majhni, saj tako lahko nadzorujes in obvladuješ kakovost.«

Kaj pravi Srečko

Z nekaj sreče smo med obiskovalci našli gospoda z imenom **Srečko**, ki živi v Ljubljani in je ljubitelj dobrot slovenskih kmetij. »Z veseljem obiščem Podeželje v mestu in spoznavam dobrote našega podeželja tu, v

tak znak. Pomeni, da so zadaj pridne roke, izročilo, kakovost s slovenskih kmetij. Cenim trdo delo kmetov in kupujem slovenske pridelke in izdelke. Cena ni pomembna, če veš, da je domače, pridelano na tradicionalne načine, okolju prijazno, brez nepotrebne kemije, ki le izboljša zunanji videz, naša telesa pa po nepotrebem obremenjuje.« Doda še, da po nakupih hodi s svojo embalažo, ki jo uporabi večkrat. Nakup neposredno od kmetov pa je tako ali tako najboljša izbira.

Embalažo uporabi večkrat

Na srečo se ljudje vedno večkrat sprašujemo, kam gre embalaža, ki jo dnevno proizvajamo. Kam gredo plastične vrečke in vse ostalo? Glede na podatke naj bi na našem planetu letno izdelali prek 600 milijard plastičnih vrečk, od tega jih povprečen evropski državljan letno uporabi okoli 500. Večina plastičnih vrečk se uporabi le enkrat in zgolj za 30 minut. Reciklira se jih le štiri odstotke, ostale končajo v mešanih odpadkih in v naravi. Pri tem ena plastična vrečka potrebuje 30 let, da razpade v vodi, na kopnem razpada tudi več kot sto let. Pod vplivom sonca, vode in mikroorganizmov razpadajo le na manjše delce, imenovane mikroplastika, ki ostajajo. Tako z leti nakopičeni ostanki plastičnih vrečk predstavljajo nevarnost za vsa živa bitja. Podatki kažejo na nujnost spremeniti navado nakupovanja z uporabo embalaže za enkratno uporabo. Nenazadnje se človek po-

Vrsta pred stojnico Dobrote slovenskih kmetij. Letos se je za priznanja v štirinajstih kategorijah potegovalo več kot 1000 kulinaričnih izdelkov kmetij.

V Sloveniji s pomočjo kranjske čebele pridelujemo najboljše medove, ker imamo za to dobre pogoje. Naša dolžnost je, da jo zaščitimo.

vorcev. »Oljčnik zahteva veliko dela, zelo pomembna prednost naše kmetije je geografska lega. Smo na 260 m nadmorske višine, kar je za oljčno muho neugodna lega, nam pa omogoča mirno ekološko pridelavo,« pravi **Jenny Morgan** in dodaja: »Ljudje se vedno bolj zavedajo pomena zdrave prehrane,

osrčju naše prestolnice. Že tale krog, ki sem ga naredil, mi je omogočil ogled številnih dobrot – suhomesni izdelki, bučno in oljčno olje, vino iz Jeruzalema, same najboljše stvari,« pravi in na vprašanje, kaj mu pomeni znak kakovosti Dobrote slovenskih kmetij, odgovarja: »Veliko dajo pomena zdrave prehrane,

čuti srečno, ko ob nakupu lahko reče: »Ne, hvala, imam svojo vrečko!«

Lepo vabljeni, da se ponovno srečamo na Podeželju v mestu na Pogačarjevem trgu v Ljubljani 1. septembra 2018. 🐝

V letu 2019 nov sejem Agrotech Celje

Na pobudo Združenja proizvajalcev in uvoznikov kmetijske in gozdarske tehnologije (ZKGT) bodo od 30. januarja do 3. februarja 2019 organizirali prvi petdnevni Agrotech Celje – sejem kmetijske in gozdarske tehnologije, ki bo predstavljal najnovejšo tehnologijo, ki jo kmetije in gozdarji potrebujejo pri svojem delu. Mladi kmetje so namreč generacija, ki jo spremljata inovativnost, znanje ter ne nazadnje tudi pogum, da sodobnost in drugačen pogled na obdelavo zemlje prenesejo v prakso.

Branko Miler, predstavnik združenja ZKGT, je izpostavil pomanjkanje sejmov, koncentriranih izključno na opremo, ki jo kmetije potrebujejo pri svojem delu, ter izpostavil težave, s katerimi se soočajo proizvajalci in uvozniki kmetijske in gozdarske tehnologije. Po zgledu kmetijskih sejmov iz tujine, ki potekajo v stalnih dvoranah v zimskem času, so na celjskem sejmišču na pobudo ZKGT prepoznali priložnost, da lahko kot največje in najsodobnejše opremljeno sejmišče edini v Sloveniji omogočijo kakovostno predstavitev v notranjih prostorih tudi podjetjem s področja kmetijske in gozdarske tehnologije.

Člani ZKGT se bodo tako predstavili v treh dvoranah (L, K in D) na skoraj 11.000 m², druge razpoložljive dvorane pa bodo namenjene še ostalim ponudnikom s teh področij. Razstveni program sejma bo poleg kmetijske in gozdarske mehanizacije obsegal še izdelke in storitve, ki jih kmetije in gozdarji rabijo pri opravljanju svoje dejavnosti.

P. R.

PODEŽELJE V MESTU

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

DAN TEHNIKE 2018 – OBDELAVA TAL IN NAMAKANJE V VRTNARSTVU IN POLJEDELSTVU

Sobota, 14. julij 2018, s pričetkom ob 9. uri, na kmetijskih površinah kmetij Jurečič in Turk, ob cesti med Velikem Mraševim in Brodom pri Podbočju (območje namakalnega sistema Kalce Naklo II).

Na območju namakalnega sistema Kalce-Naklo 2 bo prikazana najsodobnejša kmetijska tehnika za obdelavo tal in namakanje pri pridelavi zelenjave in poljščin. Predstavili se bodo ponudniki kmetijske tehnike in opreme, namakalne opreme, zavarovanih prostorov in repromateriala. Na ogled bodo posevki zelenjave in poljščin. Po zaključeni predstavitvi vseh sodelujočih podjetij in ustanov bodo potekali vodeni prikazi najsodobnejših pristopov pri obdelavi tal, gnojenju, namakanju, setvi in varstvu rastlin s strokovnimi komentarji.

Vljudno vabljeni!

Sobota, 14. julij 2018

Program prireditve:

- 9:00-9:30

Odprtje s kulturnim programom in nagovorom gostiteljev ter gostov prireditve

- 9:30-10:00

Predstavitev ponudbe vseh sodelujočih razstavljalcev

- 10:00-14:00

Vodeni prikazi delovanja kmetijske tehnike za pridelavo zelenjave, poljščin in namakalnih sistemov

Kmetijsko gozdarski Zavod Novo mesto v sodelovanju s strokovnjaki Biotehniške fakultete Ljubljana, Kmetijskega inštituta Slovenije in Urada za meteorologijo Agencije RS za okolje

- 10:00-16:00

Kmetijsko gozdarski Zavod Novo mesto v sodelovanju s strokovnjaki Biotehniške fakultete Ljubljana, Kmetijskega inštituta Slovenije in Urada za meteorologijo Agencije RS za okolje

- 16:00

Zaključek prireditve

Večina prireditve bo potekala na njivskih površinah, zato priporočamo primerno obutev.

Prireditve bo potekala v vsakem vremenu!

Poskrbljeno bo tudi za hrano in primerno osvežitev.

Vljudno vabljeni – vstopnine ni!

Dodatne informacije so na voljo na tel. št. 031 200 618 (Martin Mavsar)

martin.mavsar@kgzs-zavodnm.si in na spletni strani: www.kmetijskizavod-nm.si.

Ceneje na sejmu Narava-zdravje 2018

Tudi letos vam Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z organizatorjem sejma Gospodarskim razstaviščem ponuja možnost cenejšega nastopa na sejmu Narava-zdravje, ki bo letos od 29. novembra do 2. decembra 2018 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Letos vam ponujamo razstavni prostor velikosti vsaj 6 kvadratnih metrov, ki vključuje:

- razstavni prostor vsaj 6 kvadratnih metrov (3 x 2 m),
- talno oblogo Heuga,
- leseno steno v ozadju,
- pult (miza) 2 kvadratna metra (2 x 1 m),
- stol,
- souporabo skupnega električnega priključka,
- prijavnino,
- vpis v katalog (ob pravočasni prijavi),
- ekološko takso.

Tudi letos je možna prijava samo za en dan, seveda pa je možno sodelovati vse štiri dni sejma. Glede na omejeno število mest bodo imeli prednosti tisti, ki se bodo prijaviili za vsaj tri ali vse štiri dni.

Cena: 100 + ddd na dan ob prijavi samo za en dan.

Cena: 90 + ddd na dan ob prijavi za 2 ali 3 dni.

Cena: 85 + ddd na dan ob prijavi za vse 4 dni.

Cena ne vključuje priključka za nočni tok in morebitnega najema hladilne vitrine ali kakšne druge dodatne opreme, si pa lahko prostor opremito po svoje. Razstavljalavec je dolžan plačati 100 % cene prijave, če prijavo odpove manj kot 15 dni pred sejmom.

Rok za prijavo: 10. oktober 2018 (možne so samo pisne prijave!).

Prosimo, da izpolnjene prijavnice (ki jih dobite na naši spletni strani ali pa vam jo pošljemo po

e-pošti) pošljete pravočasno, ker bomo le tako lahko zagotovili to ceno in vaš zapis v katalog! Poleg ustrezne prijave sta pogoja za sodelovanje na sejmu tudi članstvo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije s poravnanimi vsemi obveznostmi in urejena ustrezna dokumentacija za prodajo.

Vabimo vas torej, da se pod okriljem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavite približno 25.000 obiskovalcem sejma Narava-zdravje!

Več o sejmu lahko preberete na spletni strani organizatorja www.narava-zdravje.si, dodatne informacije glede sodelovanja lahko dobite na naši spletni strani www.kgzs.si ali pa vam jih posreduje Robert Peklaj, robert.peklaj@kgzs.si.

49. sejem Narava-zdravje

29. november – 2. december 2018 • Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Sejem nove generacije

AGRA se bo kot najpomembnejši kmetijsko-živilski sejem v tem delu Evrope potrdil tudi s svojo 56. ponovitvijo. Izpostavil bo mlade v agroživilstvu, generacijsko prenavo, inovativnost, znanje in povezovanje. Odgovarjal bo na izzive preživetja in blagostanja v prihodnosti in odpiral nove razvojne perspektive kmetijstva, samooskrbe in zdrave prehrane. Ob mladih v kmetijstvu bodo vabili hrana iz naše bližine, ekološko kmetijstvo, ekološki pridelki za gastronomijo, digitalizacija v pridelavi in predelavi, trajnostno gospodarjenje z gozdovi in kmetijska tehnika za visoko učinkovito in trajnostno kmetovanje. Država partnerica sejma bo Makedonija. Dogajanje bo živahno z aktualnimi strokovnimi posveti, poslovnimi, stanovskimi in družabnimi srečanji ter tržnicami, pokušnjami, tekmovanji in zabavnimi dogodki. Najboljše rejske prakse bodo poosebljale predstavitve avtohtonih in v Sloveniji razširjenih kmetijskih živali v hlevih in na maneži s poudarkom na mladih gospodarjih prevzemnikih. V polnem razcvetu bodo vzorčni nasadi rastlinske proizvodnje s poudarkom na novem slovenskem in svetovnem Dnevu čebel. Sejem bo obarvan z novimi zamislimi in odličnimi praksami mladih kmetov. Na posebni tržnici bodo v pokušnjo in nakup ponudili svoja vina, pridelke in izdelke. Zveza podeželske mladine Slovenije bo svetovala, kaj vse nudi v pomoč mla-

dim kmetom, ter pripravlja številne zanimive dejavnosti za mladino in otroke. Med vrhunskimi novostmi razstavljalcev bodo izstopali pametni IT priključki in naprave za kmetijstvo, sadjarstvo, poljedelstvo, vrtnarstvo, vinogradništvo in živinorejo. Razstavljen bodo vodilne svetovne blagovne znamke kmetijske in gozdarske mehanizacije, opreme in sredstev za pridelavo človeku in okolju prijaznih živil, gostinske opreme ter vrhunski pridelki, prehranski izdelki, jedi in vina slovenske živilsko-predelovalne industrije in dopolnilne dejavnosti kmetij. Z razstavami, svetovanji in strokovnimi dogodki bodo dejavne najvidnejše državne, zbornične, gospodarske in strokovne inštitucije.

S poudarkom na mladih gospodarjih prevzemnikih bodo v hlevih in z atraktivnimi predstavami na maneži ob avtohtonih živalih prikazani govedo, konji, prašiči, drobnica, čebelarstvo, male živali in ribe v ribniku. Konji bodo nastopili tudi s preskakovanjem ovir ter z rekreativno ježo za otroke.

Zanimive delavnice in vodene ogleda ponujajo osrednji, permakulturni in demonstracijski vrt ter trajni nasadi hmelja, slovenskega trsnega izbora, starih sort jablan in gozdno-parkovni nasad. Poligon Zeleni dragulji narave bo spodbujal sejanje in sajenje medovitih rastlin, konoplje ter lanu.

V počastitev uspešni slovenski iniciativi za Svetovni dan čebel na sejmu raste Čebelji hram, v katerem bo moč поблиže spoznati pomen čebel in čebelarstva. Razstavljen bo med, nagrajen na mednarodnem ocenjevanju pod okriljem sejma AGRA.

Na sejmu bo aktivno sodelovala tudi Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, ki bo pripravila bogat program predavanj in predstavila svojo dejavnost.

SEJEM NOVE GENERACIJE!

MAKEDONIJA
DRŽAVA PARTNERICA

56. MEDNARODNI
KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

25. – 30. 8. 2018
Gornja Radgona

POMURSKI SEJEM
www.pomurski-sejem.si

Program in sveže informacije o sejmu na www.pomurski-sejem.si.

Predstavitve bodo popestrili radoživni stanovski, tekmovalni in zabavni dogodki, pokušnje nagrajenih vin v Vinskem hramu ter jedi iz izdelkov, na-

grajenih na mednarodnih ocenjevanjih kakovosti v Agrini kuhinji. Sejemski gostinstva pa bodo ponujala lokalne kulturne presežke.

Ceneje do razstavnega prostora na 51. sejmu MOS v Celju

Letos vam Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z organizatorjem sejma Celjskim sejmom ponuja možnost cenejšega nastopa na sejmu MOS v Celju, ki bo letos od 11. do 16. septembra 2018 na celjskem sejmišču.

Največji sejem regije bo letos zaradi povečanega zanimanja obiskovalcev in odličnega odziva tako razstavljalcev kot obiskovalcev okrepil področje prehrane oziroma živilske dejavnosti. Zato so v sodelovanju s KGZS pripravili posebno ponudbo za člane KGZS.

Ponudba vključuje:

- Prijavnino,
- vpis v katalog,
- 6 kvadratnih metrov neopremljenega razstavnega prostora,
- leseno stojnico,
- električni priključek za tehtnico in blagajno.

Cena najema razstavnega prostora za vseh šest dni sejma je samo 490 evrov (brez DDV), kar je glede na redno ceno kar 50-odstotni popust.

Cena ne vključuje električnega priključka za hladilno ali katerokoli drugo napravo, kar pomeni, da je treba za tovrstno rabo električni priključek dodatno naročiti. Cene dodatnih naročil lahko dobite na sejmu ali pa pri nas.

Stojnice bodo v prenovljeni sejmski dvorani C, kjer se predstavlja program prehrane, gostinske opreme in turizma.

Rok za prijavo: 6. julij 2018 (možne so samo pisne prijave!). Število prostih mest je omejeno (samo 20), zato pohitite s prijavi!

Prijavnice za začasno prijavo lahko dobite na spletni strani www.kgzs.si ali pa vam jo pošljemo po elektronski pošti. Poleg ustrezne prijave sta pogoja za sodelovanje na sejmu tudi članstvo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije s poravnanimi vsemi obveznostmi in urejena ustrezna dokumentacija za prodajo. Končno prijavo boste uredili z organizatorjem Celjskim sejmom. Vabimo vas torej, da se pod okriljem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavite obiskovalcem sejma MOS v Celju!

Več o sejmu lahko preberete na spletni strani organizatorja www.ce-sejem.si, dodatne informacije glede sodelovanja lahko dobite na naši spletni strani www.kgzs.si ali pa vam jih posreduje Robert Peklaj, robert.peklaj@kgzs.si.

NASVETI ZA POLJE, VRT IN ČEBELE

Skrivnosti narave in kmetovanj

Bliža se najdaljši dan v letu z najkrajšo nočjo, 24. junij – Janez Krstnik. Zemeljski izdih se bo obrnil v zemeljski vdih.

Sonce je na svoji 25.920 let dolgi krožnici pred ozvezdjem Rib že od leta 100 pred Kristusom. Kulturna epoha se imenuje krščanstvo. Njen prostor je srednja Evropa. Človek v tem času popolnoma izgubi sposobnost zaznavanja duhovnega sveta. Iz krščanske religije naj bi preraslo v nove družbene odnose in zaznamovalo vse dogajanje na Zemlji, od umetnosti do medsebojnih odnosov in gospodarjenja z naravo. V tem času vzhaja v božični noči na vzhodu ozvezdje Device, na zahodu zahaja ozvezdje Rib. Od tod: Jezus je rojen iz Device in čas, ki ga živimo, namenjen učenju novih kvalitativnih bivanja, je čas, dokler je Sonce v pomladišču v Ribah, torej še dobrih 400 let. Rdeča nit predavanj dr. Rudolfa Steinerja leta 1924 je bila ugotovitev, da rastlino res gnojimo in krepimo, če jo oživljamo, torej s krepitvijo vitalnih energij v zemlji, iz katere raste, in da moramo delati v skladu s spodbudami, ki prihajajo iz kozmosa. Predavanja so bila namenjena za skrbljenim veleposestnikom in krogu Steinerjevih učencev, ki so poslušali predavanje Rudolfa Steinerja, na katerem je povedal, da mora človek zemljo na novo oživljati, ker umira.

Najbolj nam je znan ritem dneva in noči, ki nastaja zaradi vrtenja Zemlje okoli svoje osi in traja 24 ur. Na strani, ki je obrnjena k Soncu, je dan, na drugi je noč. Ritem leta se vedno znova ponavlja, ker Zemlja (365 dni in 6 ur) v toku leta obkroži Sonce v rahlo eliptični krožnici. V januarju je za 3 % bliže Soncu kot v začetku julija. Letni časi nastajajo zaradi nagnjenosti zemeljske osi, okoli katere se Zemlja vrti (vsak dan). Os je nagnjena okoli 66 stopinj na nivo ekliptike Zemlje. Pomlad in jesen sta med zimo in poletjem zmerni obdobji. Na ekvatorju sta dan in noč vse leto enako dolga, zemeljska pola pa v obdobjih popolne teme pozimi in neprestane svetlobe poleti. Razen letnih časov, ki so odvisni od razmerja med Zemljo in Soncem, vplivajo na življenjske procese na Zemlji tudi ritmi planetov in Lune. Planeti našega osončja s časovnico krožnice so naslednji: Merkur (88 dni), Venera (224,7 dneva), Mars (687 dni), Jupiter (11,86 let), Saturn (29,46 let), Uran (84 let), Neptun (164,8 let) in Pluton (248,64 let). Rastline izražajo vplive teh planetov in Lune (27,3 dneva) v oblikovanju „svoje postave“. Nam da misliti, kajne?

Oče biodinamike, dr. Rudolf Steiner je neke rekel, da se človek brez upoštevanja kozmosa ne more duhovno razvijati. Še naši dedje, sploh pa predniki pred njimi, so bili z dogajanjem na nebu zelo povezani. Brez televizije, radia in telefonov so govorico neba razumeli, čutili so jo. Vedeli so, kakšno bo vreme, kdaj je pravi čas za posamezna delovna opravila. V času materializma, odkar človek z znanostjo vse bolj verjame v materijo in njeno vsemočnost, z razvojem tehnike in medijev, se je človek iz prejšnje povezanosti dogajanja v kozmosu oddaljil. Čas je, da si ponovno približa ta znanja in jih začne uporabljati. Biodinamiki z uspehom dokazujemo, da je delo v skladu z ritmi, ki pritekajo iz kozmosa in vplivajo na rastline, mera, ki rastline krepi in povečuje pridelke.

Maja Klemen Cokan, KGZS – Zavod Celje, maja.klemencokan@ce.kgzs.si

T6 DYNAMIC COMMAND™
NOVA MERILA VARČNOSTI V RAZREDU

PRESTAVITE V VIŠJO

- NOVI STOPENJSKI PRENOS 3x8 Z DVOJNO SKLOPKO
- NAJBOLJŠA UČINKOVITOST V RAZREDU
- DO 9% MANJŠA PORABA GORIVA

4 LETA ALI 4000 UR GARANCIJE
NA PRENOS DYNAMIC COMMAND

ZA TRAKTORJE, DOBAVLJENE V LETU 2018

ITRO ITRO, d.o.o., PE Štore • Tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

POŠTAVLJENA PRIDALOGA: AVTOCENTER Ormož, tel. (02) 741 64 11 • KMETIJSKI CENTER LAH, Komenda, tel. (01) 834 10 22 • JAKŠE SANO s.p., Šentjanj, tel. (041) 745 832
KOVAČ ROBERT, s.p., Murska Sobota, tel. (041) 758 152 • PATRIK, d.o.o., Dobrovo v Broju, tel. (05) 330 87 40 • INO d.o.o., Brežice, tel. (07) 495 96 57

NAGRADNA UGANKA

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. julija na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjka 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA. Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Leteči sesalec, ki počiva viseč z glavo navzdol					
Avtor številnih knjig s področja naravoslovja (Ivan)					
Staro ime za čebelnjak					
Naša galaksija: Mlečna ali ... cesta					
Pisec Kozlovske sodbe v Višnji gori (Josip)					
Strokovnjak za estetiko					

Pripomoček za sedenje na jezdni živali					
--	--	--	--	--	--

Materina duša					
Naš nekdanji kmetijski minister (Jože)					
Večja lesena posoda z dvema ušesoma					
Velika, muhi podobna žuželka, ki sesa kri					

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo **ZELENA POMLAD**.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev: Alen Turk, Cerknica; Mira Božovič, Ribnica; Črt Lovrenčec; Bogojina; Tomo Šumar, Vipava; Marica Prevodnik, Škofja Loka. Čestitamo!

KMETIJSTVO V ŠTEVILKAH

Stopnja samooskrbe v letu 2017

Prebivalec Slovenije je v letu 2017 porabil za prehrano največ žit (121 kg), porabil pa je tudi 113 kg zelenjave, 71 kg svežega sadja, 93 kg mesa, 68 kg krompirja, 12 kg jajc ter skoraj kilogram medu. Domača proizvodnja žit je po začasnih podatkih v letu 2017 dosegla skoraj 550.000 ton, domača potrošnja pa je preseгла 865.000 ton, zato je bila stopnja samooskrbe precej nizka, 63-odstotna. Proizvodnja svežega sadja je v tem letu dosegla samo okrog 40.000 ton (pozeba!), domača potrošnja pa več kot 185.000 ton, zato je bila stopnja samooskrbe zelo nizka, le 21-odstotna. Pri mesu je bila stopnja samooskrbe dobrih 81 odstotkov, pri zelenjavi 39 odstotkov, pri krompirju pa slabih 50 odstotkov. (Vir: SURS, KIS)

Stopnja samooskrbe v letu 2017

	Proizvodnja (v 1.000 t)	Potrošnja	Stopnja samooskrbe (%)	Potrošnja (kg/preb.)
Žita	547,0	866,7	63,1	120,8
Meso	156,9	192,6	81,5	93,2
Zelenjava	96,4	248,8	38,7	113,2
Krompir	77,1	155,0	49,7	68,2
Sveže sadje	39,7	186,1	21,3	71,3

NAGRADNA KRIŽANKA

V KRALJESTVU UGANK

AVTOR: GREGA RIHTAR
TEKOČINA V OBLIKI KROGLICE
ZACETEK GESLA
DRUGI SIN ADAMA IN EVE, KAJNOV BRAT
NAJVEČJI INDIJSKI VERSKI REFORMATOR
SMER PROJEKTIRANE CESTE

MESTNA ČETRTEK; ČETRINKA POLE PAPIRJA
VELIKI MOGUL INDIJE (1542 DO 1605)
PREČNI NOSILEC VOZILA
NEKDANJI AMERIŠKI NOGOMETAS (ALEXI)
JOŽE LACKO REDEK NEBESNI POJAV
KARLI ARHAR ATOL V OTOČJU TUAMOTU

HRIBOVITA GOZDNA IN KMETIJSKA POKRAJINA V ZAHODNI HRVAŠKI, NA JUGOVZHODNI STRANI GORJANCEV
ZRCALO
VRHNA HALJA PRI SEVERNO-AFRIŠKIH PLEMENIH
SL. NAROD. BUDITEJ (MATIJA) ANG. REZISER (KEN)
GL. MESTO ISTO-IMENSKE PROVINCE V ŠPANIJI

KUHINJSKI ŠČUREK (NAREČNO)
RIMSKI PESNIK, AVTOR EPI ANALI
KONEC GESLA
ARHITEKT DEV KISANJE, SILIRANJE KRME

DRUŽABNA IGRA NA ČRTAH S KAMENČKI, ŠPANA
POKOJNI IGRALEC SEVER
IVAN VIDAV
KORALNI OTOK
ANTON NANUT
LESENA OGRAJA

VRSTA VRBE
KORALNI OTOK
LESENA OGRAJA

EDI DEŽMAN
MODEL, OBRABEN, OBLIKA GOTOVINA (ŽARGON.)
KRILO RIMSKE LEGIJE
ŠVICARSKI PISATELJ IN DRAMATIK (ARNOLD)

VRBOV GRM
LJUDSTVO V LAOSU
BRACO KOREN

NAŠ NOGOMETAS, ČLAN TSV HARTBERG
LJUDSTVO V LAOSU
BRACO KOREN

ZADETEK PRI KOŠARKI
SOL ALI ESTER MLEČNE KISLINE

Geslo križanke pošljite do 8. julija na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjka 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki.

Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila ČVEK V KRIŽANKAH) bodo nagrado prejeli: Mitja Avsec, Ljubljana-Črnuče; Nike Lovrenčec, Bogojina; Jožef Luršak, Muta; Silva Škufca, Kočevje; Urška Testen, Nova Gorica. Čestitamo!

»Ta bi še hudiča spekel«

Mladi prevzemnik Damjan Kerneža kmetuje v vasi Novi Lazi. Vas leži le kak kilometer od ceste, ki povezuje Kočevje z Brodom na Kolpi. Na kmetiji živijo še starša Kristina in Miran ter brat Dejan. Obdelujejo skoraj 100 hektarjev kmetijskih zemljišč, od tega je 3,5 hektarja njiv, dobrih 95 hektarjev pa je trajnega travinja.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Redijo 35 krav dojlj pretežno pasme limuzin, 20 telet ter 110 ovac jezersko-solčavske pasme za prirajo mesa, ki jih čuvata dva izšolana pastirska psa. Ker je pojavljanje zveri na njihovem območju del vsakdana, drobnico zapirajo čez noč v hlev. Sicer je s tem nekaj več dela, vendar je le-to poplačano skozi KOPOP ukrep OGRM. So pa živali zapirali v hlev že prej, saj so tako lahko živali dokrmilevali, lažje pa je tudi ujeti jagnjeta, opraviti označevanje ...

Živalski vrt domačih živali

Pestro sestavo domačih živali, pravi mali živalski vrt, dopolnjuje še 25 koz, 30 damjakov v obori, dva osla, 20 kokoši, pred tremi leti pa so na kmetiji oživilili še čebelarstvo, tako da je v čebelnjaku tudi 15 čebeljih družin.

Samostojna Slovenija se je rojevala tudi na kmetiji Kerneža.

Med prvimi ekološkimi pri nas

Kmetija je že od leta 1998 ekološka. Poleg kmetovanja opravljajo strojne storitve. Leta 2015 so na kmetiji odprli dopolnilno dejavnost – turizem na kmetiji.

Družina Kerneža (od desne): Dejan, Miran, Kristina, mladi prevzemnik Damjan, na levi pa svetovalec Javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS iz Kočevja Jože Oblak.

ji. Imajo brunarico, ki jo dajejo v najem za manjše zaključene družbe (do 15 oseb). V brunarici je tudi pet ležišč. Poleg najema brunarice priskrbijo tudi hrano, ki jo pridelajo in zredijo na kmetiji.

Še pogled v polpreteklo zgodovino

Novi Lazi so vas v občini Kočevje, zadnja pred vodom v dobrih 220 kvadratnih kilometrov v času prejšnjega političnega sistema zaprtega območja Kočevske Reke. Čeprav je bila vas zunaj zapornice, je življenje v njej potekalo praktično enako, kot da bi bila znotraj. Območje je imelo poseben režim, tako tudi kmetijstvo ni bilo izjema in tudi dandanes sledovi še niso izginili.

Na izpraznjeno Kočevsko so prišli od vsepovsod

Ker je bil Kočevsko po drugi svetovni vojni izpraznjeno, so tja prišli na delo iz različnih koncev Slovenije. Tudi Damjanov stari oče je prišel iz štajerskih Makol 's trebuhom za kruhom' v te kraje. Delal je kakopak v kmetijstvu, prav tako Damjanov oče Miran. Po razpadu nekdanje države so se spremenile tudi gospodarske razmere. Posestvo Snežnik, ki je gospodarilo na tem območju, je razpadlo in kmetijski del v vasi Štalcerji je v upravljanje vzel Miran Kerneža.

Na kmetijo, ki se ukvarja z rejo različnih vrst domačih živali, sodijo tudi čebele.

V brunarici, ki jo lahko najamete, so bo prav udobno počutilo, družilo in krepčalo do 15 ljudi.

Hlevi iz leta 1953, ki so v upravljanju sklada in jih želijo Kerneževi odkupiti, vendar sklad zahteva ceno, ki je Kerneževi ne morejo plačati.

Naravni mulčer na kmetiji so koze.

Mladi prevzemnik, ki (zaradi Sklada) to še ni

Brez težav na kmetiji pa tudi ne gre. Damjan je za sredstva na razpisu za mladega prevzemnika kandidiral lani, seveda s pomočjo kmetijske svetovalne službe Kočevje pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, ko je na razpis prijavil povečanje hleva za ovce, nakup računalnika in zaposlitev na kmetiji. Prevzemnik pa v bistvu ni še zato, ker se je zapletlo pri odnosu s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov.

Kmetija Kerneža ima lastnih zemljišč zgolj 14 hektarjev v Novih Lazih, vse preostalo je v najemu pri Skladu kmetijskih

Čredo dojlj pretežno limuzin pasme zabavajo tudi osli.

zemljišč, vključno s hlevi in pomožnimi objekti v Štalcerjih, kjer imajo drobnico. Med kmetijo in Skladom je v veljavi za-

kupna pogodba iz leta 2011, s katero so bili v zakup poleg kmetijskih zemljišč dani tudi trije kmetijski objekti in dvorišče med njimi. Za kmetijske objekte se je Miran Kerneža s pogodbo zavezal k njihovemu tekočemu vzdrževanju, obenem pa Sklad zanje zaradi obveznosti vzdrževanja ni zaračunal najemnine. Kmetija Kerneža želi kmetijske objekte odkupiti.

Kmetija za svoje nadaljnje delovanje potrebuje Skladove kmetijske objekte, zato predlagajo odkup vseh treh kmetijskih objektov in dvorišča po ustrezni ceni. O ceni so se posvetovali s cenilcem stvarnega premoženja in ta je podal cenilno poročilo z vrednostjo dobrih

72.000 evrov za tri kmetijske objekte in dvorišče, Sklad pa je pred kratkim objavil ponudbo v višini 118.000 evrov. Na ta razpis se seveda kmetija ni prijavila. Obeta se ponoven razpis in Kerneževi upajo, da bo nova ponudba taka, da bodo našli skupen jezik in bo omogočen nadaljnji razvoj kmetije.

Strasten navijač 'bilih'

Damjan je dobrovoljen in optimističen fant. Je strasten nogometni navijač, pesti drži za

Na kmetiji je 'poskrbljeno za številke'. Več kot deset let namreč že vodijo knjigovodstvo po metodi FADN. Tako imajo pregled nad stroški in prihodki, kar je pri tako veliki kmetiji nujno.

splitski Hajduk. Veliko veselje ima tudi s polhanjem in se veseli letošnje jeseni. Vse kaže, da bo pridelek žira dober, kar pomeni, da bodo tudi polhi tolsti. Brez strahu se spoprime tudi s peko mesa, bodisi v krušni peči ali na žaru. Oče Miran slikovito opiše sinovo strast: »Damjan bi še samega hudiča spekel.«